O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KUTUBXONASI

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 2005 йил 20 июль, чоршанба • № 58 (11.757) • Эркин нархда сотилади

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

19 июлда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда 2005 йил I ярим йиллигида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари, иқтисодиётни эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш бўйича кўрилаётган чора-тадбирларнинг самарадорлиги, мамлакатни ислоҳ қилиш бўйича янги стратегик вазифаларнинг амалга оширилиши учун давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг роли ва масъулияти муҳокама қилинди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Шавкат Мирзиёев олиб борди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шу йилнинг 28 январида бўлиб ўтган Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси ва Сенати қўшма мажлисидаги маърузасида, шунингдек 7 февралда Оқсарой қароргоҳида ҳукумат аъзоларининг янги таркиби иштирокида ўтказилган йиғилишдаги нутқида белгиланган вазифаларнинг бажарилишини танқидий таҳлил қилиш мажлис қатнашчиларининг диққат марказида бўлди.

Шу билан бир қаторда, тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий муҳофаза қилишни мустаҳкамлашга, солиқ юкини камайтиришга, солиқларни тўлаш ҳамда ҳисоботларни тақдим этиш тизимини соддалаштиришга, шунингдек молиявий жавобгарликни эркинлаштиришга қаратилган бир қатор муҳим фармонлар ва қарорларнинг қабул қилиниши бозор ислоҳотларини чуқурлаштиришда ва иқтисодиётни янада эркинлаштиришда муҳим омил бўлди.

Шундан келиб чиққан ҳолда, мажлис кун тартибини муҳокама қилишда қуйидагилар устувор масалалар этиб белгиланди: ҳукумат олдига қўйилган вазифалар қандай бажарилмоқда, давлат ва хўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари мазкур масалаларни ҳал этишга нечоғлик масъулият билан ёндашмоқда, бу борада эришилган дастлабки натижалар қандай? Иқтисодиётни эркинлаштириш соҳасида кейинги ойларда қабул қилинган қонунчилик ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар пакети қай тарзда амалга оширилади?

Мажлисда ушбу масалаларни танқидий муҳокама этиш давомида шу нарса қайд этилдики, иқтисодиётни ислоҳ этиш ва мамлакатни модернизация қилиш бўйича устувор йўналишларнинг изчил амалга оширилиши 2005 йил биринчи ярим йиллигида инфляциянинг мўътадил даражасини, бюджет мутаносиблигини, фаол ташқи савдони, савдо балансида ижобий сальдони таъминлаган ҳолда юқори суръатлардаги иқтисодий ўсиш тенденциясини мустаҳкамлаш имконини берди.

Ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 7,2 фоизни, шу жумладан саноатда – 107,5 фоизни, қишлоқ хўжалигида – 107,2 фоизни, қурилишда – 103,4 фоизни, чакана товар айланмасида – 108,1 фоизни, пуллик хизматлар кўрсатишда – 111,6 фоизни ташкил қилди. Шунингдек бунга инвестицияларнинг 105,4 фоизга ва экспортнинг 116,7 фоизга кўпайганлиги ҳам ёрдам берди. Иқтисодий ўсишнинг юқори суръатлари аҳоли реал даромадларининг ошишини таъминлади.

Ташқи савдо айланмаси 4838,6 миллион АҚШ долларини ташкил этди ёки 2004 йилнинг шу даврига нисбатан 16,6 фоизга ўсди. Савдо балансининг ижобий сальдоси 808 миллион АҚШ долларини ташкил этди, бу ўтган йил кўрсаткичларидан анча юқоридир. Хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий фаоллиги ўсганлиги туфайли жорий йилнинг январь-июнь ойларида давлат бюджетининг даромад қисми ошириб бажарилди.

Кичик бизнес ва хусусий секторнинг мамлакат иқтисодиётидаги улуши сезиларли ошди. Кичик бизнес корхоналари сони 12,7 фоизга кўпайди. Хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобига 253 мингта янги иш ўринлари ташкил этилди.

Иқтисодиётда инвестиция фаоллигини ошириш изчил таъминланмоқда, айни бир вақтда капитал қўйилмалар ўтган давр мобайнида ўтган йилнинг биринчи ярим йиллигидаги 2,2 фоиз ўрнига 5,4 фоизга ошди.

Ҳукумат дастурларига мувофиқ уй-жой-коммунал хўжалиги тизимида, уй-жой қурилишида ислоҳотлар бошлаб юборилди, шунингдек енгил саноатни ва қурилиш материаллари саноатини ривожлантирищнинг тармоқ дастурлари амалга оширилмоқда. Уй-жой мулкдорлари ширкатларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари кўрилмоқда, уларга муайян даражада молиявий ёрдам кўрсатилмоқда.

Бир қатор муҳим объектлар барпо этилди ва фойдаланишга топширилди. Чунончи, «Бойсун-Қумқўрғон» темир йўли участкаси, «Когон-Газли» ва «Муборак-Ғаллаорол» магистрал газ қувурлари участкалари, Муборак газни қайта ишлаш заводида янги қурилмалар, саноатнинг турли тармоқларида янги ишлаб чиқаришлар ва шу кабилар ишга туширилди.

Шу билан бирга, мажлисда алоҳида қайд этиб ўтилганидек, хусусий тадбиркорлик соҳасини амалий, ҳуқуқий ва иқтисодий жиҳатдан янада қўллаб-қувватлаш талаб қилинади. У давлат бошқаруви органларининг хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига асоссиз равишда аралашувини чеклашни, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштиришни, солиқ юкини камайтиришни ва рақобат муҳитини ривожлантиришни қатъиян таъминлаши зарур.

Шу муносабат билан ҳукуматнинг, вазирликлар ва идораларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати билан ўзаро узвий ҳамкорлик қилиши, кичик ва хусусий бизнесни ҳуқуқий ҳимоя қилишнинг қонунчилик базасини такомиллаштириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Кичик ва хусусий бизнесни ривожлантиришни рағбатлантириш, қабул қилинган фармонлар ва қарорларга мувофиқ, хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан санкцияларни фақат суд томонидан қўлланиш тизимини жорий этишни таъминлаш бўйича устувор вазифаларни амалга оширишни жадаллаштириш биринчи навбатдаги ва жадал чора-тадбирлар кўрилиши зарур бўлган масалалар этиб белгиланди.

Ислоҳотларни амалга оширишда тадбиркорлик субъектларини назорат идораларининг ноқонуний тафтишлари ва текширишларидан халос қилиш масалалари алоҳида аҳамият касб этади. Бу ноқонуний аралаша-

(Давоми 2-бетда).

БИЗ ҲЕЧ КИМДАН КАМ ЭМАСМИЗ

Кеча Олмалиқ шаҳрида Тошкент вилояти ёшларининг «Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди» шиори остидаги ватанпарварлик фестивали бўлиб ўтди.

Унда вилоятимизнинг шаҳар ва туманларидан келган минглаб йигит-қизлар иштирок этишди. Фестиваль ёшларимиздаги юксак ватанпарварлик, она-юртга садоқат туйғулари орқали бугунги кунда дунёнинг турли бурчакларида авж олаётган терроризм ва экстремизмни қоралаш, шунингдек, Андижонда содир этилган мудҳиш воқеаларга қарши юртдошларимиз, хусусан, ёшларнинг норозилик ва нафратомуз кайфиятининг бадиий ифодаси сифатида намоён бўлди. Ватанпарварлик руҳидаги «Биз ҳеч кимдан кам бўлмаганмиз, кам бўлмаймиз ҳам!», «Шу азиз Ватан барчамизники», «Биз — ёшлар юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ манфаати учун масъулмиз» каби шиорлару чақириқлар минглаб иштирокчилар қалбини тўлқинлартириб юборди.

Тадбирда Ватанни шарафловчи, ватанпарварлик туйғусини ифодаловчи қўшиқлар ижро этилди. Иштирокчилар халқаро террорчилик инсоният бошига солаётган кулфатларни ҳамкорликда бартараф этиш, ёвуз тажовузларнинг олдини олишга азму қарор қилганликларини баён этишди.

Фестивал таниқли санъаткорлар ва эстрада хонандаларининг концерт дастури билан якунланди.

Ҳасанбой САЪДУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

МАҲСУЛОТ ҲАЖМИ САЛМОҚЛИ

«Чиноз-олтингугурт» кичик корхонаси фаолият бошлаганига эндигина бир ой вақт бўлди. Шу давр ичида корхона 1000 тоннадан зиёд олтингугурт ишлаб чиқарди.

Айни пайтда корхона 20 дан ортиқ аграр хўжаликларга шартнома асосида маҳсулот етказиб бераяпти.

Яқин кунларда корхонада оҳак, алебастр каби бир қатор қурилиш маҳсулотлари ҳам ишлаб чиқарилиши режалаштирилмоқда.

Мунира ИСАЕВА.

АНДИЖОН: БРИТАНИЯЛИК ЭКСПЕРТНИНГ ҚАРАШЛАРИ

Жорий йилнинг май ойида Андижонда содир этилган воқеалар хорижий сиёсатшунослар, таҳлилчиларнинг эътиборини тобора кўпроқ тортмоқда. Улар вақт ўтгани сари мазкур ҳодисалар билан боғлиқ ахборотлар, аниқланган далилларни таҳлил этиб, воқеаларга ўз шахсий муносабатини билдиришга ҳаракат қилмоқда.
Бугун биз муштарийлар эътиборига Марказий Осиё муаммолари бўйича таниқли мутахассислардан бири, Лондон университетининг Шарқшунослик институти профессори, Буюк Британиядаги Қироллик халқаро муносабатлар институтининг мухбир аъзоси, Марказий Осиё мамлакатлари тўғрисидаги кўплаб китоблар муаллифи Ширин Акинернинг Андижон воқеалари бўйича тайёрлаган таҳлилий маърузасининг қисқача баёнини ҳавола этмоқдамиз.
Олиманинг Марказий Осиё ва Кавказ институти (АҚШ) томонидан яқинда чоп этиладиган маърузасига унинг Андижонга қилган сафари давомида олган таассуротлари, синчиклаб тўплаган фактлари, шунингдек улар асосида чиқарган хулосалари асос бўлган.

Ширин Акинернинг таъкидлашича, унинг Андижонга келишидан мақсади «жорий йилнинг 13 май куни у ерда нималар рўй берганини билишдан иборат бўлган, чунки оммавий ахборот воситаларининг хабарлари чалкаш ва бир-бирига зид эди». Андижонга келгач, британиялик эксперт воқеалар содир бўлган асосий жойларга, шунингдек шифохонага, қамоқхонага, қабристонга борди ва жамиятнинг турли табақаларига мансуб одамлар билан учрашиш имкониятига эга бўлди.

Ш.Акинер сафар якунлари бўйича чиқарган асосий хулосасини қуйидагича изоҳлайди: «Мен бу ҳаракатлар ижтимоий-иқтисодий сабаблар туфайли юзага келганини тасдиқловчи бирорта ҳам далил тополмадим. Бу хатти-ҳаракатлар кўпроқ сиёсий тусга эга бўлиб, Қирғизистон сценарийси бўйича давлат тўнтаришини амалга оширишнинг бошланғич босқичи сифатида ташкил этилгани эҳтимолга яқинроқдир. Менимча, бунинг учун 13 май, яъни жума кунининг танлангани ҳам бежиз эмас. Чунки шу куни одамлар мачитларда жума намозига тўпланишади. Балки «исёнчилар», биз ўз хатти-ҳаракатларимизни диний туйғулар билан боғласак, халқ бизни қўллаб-қувватлайди, деган хаёлда тақиқланган «Акромийлар» ислом ҳаракатининг аъзоларини қамоқхонадан чиқариб юборган. Аслида улар қаттиқ адашган эди. Менинг фикримча, бу можаро ҳокимиятни эгаллаш учун уринишдан бошқа нарса эмас».

Ш.Акинернинг фикрича, «бу тинч аҳоли томонидан ташкил этилган намойиш эмас, балки муайян даражада ҳарбий тайёргарликка эга қуролланган кимсалар уюштирган ҳаракатдир. Ўзбекистон ҳукумати «исёнчилар»дан олиб қўйилган қурол-аслаҳа ва ўқ-дорилар (200 дан ортиқ автомат, 100 та пистолет ва 230 та граната) тўғрисида батафсил ахборот берди; Қирғизистон ҳукумати ҳам Қирғизистон-Ўзбекистон чегарасидан ўтганларнинг қўлидаги қурол-яроғларни мусодара қилди».

Шу боисдан, эксперт-олиманинг ишончи комилки, «бу ўз-ўзидан бошланган намойиш эмас, балки пухта тайёрланган ҳужумдир. Ҳужум қилганлар профессионал жангарилар бўлгани ва ҳужумлар юқори даражада ташкил этилгани ҳам буни тасдиқлайди. Яна шуни алоҳида таъкидлаш керакки, бу ерда рўй берган воқеалар тўғрисидаги дастлабки хабарларнинг яшин тезлигида кўплаб ахборот агентликларининг биринчи саҳифаларида пайдо бўлиши ҳам воқеалар мутлақо кутилмаганда юз бермаганлигининг исботидир». Маъруза муаллифи ушбу воқеалардан бир неча ҳафта олдин Лондондалиги пайтида «айрим доиралар Ўзбекистонда нимадир содир бўлиши кераклигини кутиб ўтирганини» ҳис қилганини эслайди.

Британиялик экспертнинг фикрича, «қамоқхонага уюштирилган ҳужум аслида, «Акромийлар» ҳаракати аъзоларини озод этишга қаратилган; шу билан бирга, эҳтимол ҳибсдагилар ҳам «исёнчилар»га қўшилиши тахмин қилинган; бироқ уларнинг бу мақсади ҳам амалга ошмади. Аксинча, улар кўплаб маҳбусларни куч ишлатиш йўли билан қамоқхонани тарк этишга мажбур қилган; лекин маҳбусларнинг деярли ҳаммаси ўз ихтиёри билан ушбу воқеалардан кейин бир-икки кундан сўнг қамоқхонага қайтган».

Ш.Акинернинг маълум қилишича, «исёнчилар»нинг айримлари маҳаллий аҳоли вакиллари бўлган, аммо кўпчилиги Ўзбекистоннинг бошқа ҳудудларидан, баъзилари эса Қирғизистон ва эҳтимол, МДҲнинг бошқа давлатларидан келган бўлиши мумкин».

«Исёнчилар»нинг айримларидан хорижий валютада катта миқдорда пул топилгани

(Давоми 2-бетда).

Изчил ислоҳотлар йўлида

МУҲИМ ҚАДАМ

Сўнгги бир ойдан буён тадбиркорларнинг қалбида умид ва ишонч туйғулари кучайди. Юртбошимизнинг тадбиркорлик субъектларини ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш, микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш масалалари хусусидаги фармонлари, шунингдек, «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилингач, биз енгил тортдик, бошлаган ишларимизни янги куч, янги ғайрат билан давом эттиришга бўлган интилишимиз ортди.

Бугун барча ишбилармонлар, тадбиркорлар мазкур меъёрий ҳужжатлар мамлакатимизнинг иқтисодий равнақида муҳим бурилиш ясайди, деб ҳисобламоқдалар. Албатта, бундай қатъий ишонч муайян асосга эга. Зеро, яқин вақтларгача тадбиркор, гарчи унинг манфаатлари ва ҳуқуқлари тегишли қонунларнинг ҳимоясида бўлса ҳам, эмин-эркин ҳаракат қилолмас, ҳар қадамда тўраваччалар, манфаатпараст амалдорларнинг ҳийла-найрангли тўсиқларига дуч келиб турарди. Тўғри, карвон бехатар бўлмайди. Орамизда шунчаки пул ишлаб олиш, ғирром йўллар билан бойлик орттиришни кўзлаб юрган кимсалар ҳам йўқ эмас. Уларнинг чаккибосарликлари соғлом кайфиятдаги, аниқ мақсадли, инсофдиёнатли тадбиркорлар шаънига ҳам доғ туширмоқда.

Лекин, умуман олганда, мамлакатимизда тадбиркорлик ҳаракатини ривожлантириш учун кўп иш қилинмоқда. Сўнгги фармон ва қарорлар бу йўлда дадил қадам бўлди. Энг асосийси, мана, уч ҳафтадан буён тадбиркорларнинг эшигини бемаврид қоқиб келувчи турли қиёфадаги текширувчилар йўқ бўлди. Энди улар фаолияти фақат белгиланган тартибда текширилади. Бу ишга ҳар ким ҳам бурнини суқавермайди. Албатта, бундай шароит биз хотиржам ишлашимиз, истиқболни кўзлаб, керагида дадил таваккалчилик қилишимизга имкон яратади. Бизнинг саъй-ҳаракатларимиз бўлар-бўлмас текширишлар, ўринсиз назоратлардан ҳоли бўлди.

Тадбиркорлик фаолиятимни бошлаганимдан бери қандай тўсқинликларга дуч келганлигимни ўзим биламан. Баъзи амалдорлар кўзини лўқ қилганча, тўғри ҳужжатни нотўғри деб туриб оларди. Биласизки, тадбиркорлик фаолиятида, наинки кунлар, балки ҳар лаҳзанинг қадри беқиёс. Шунинг учун гоҳида ўзимизга нисбатан ноқонуний хатти-ҳаракатларни сезиб турсак ҳам муросаи мадора қилишга мажбур эдик.

Қанча-қанча қийинчиликларни, мураккаб вазиятларни бартараф қилиб, ўз ишимизни йўлга қўйиб олдик. Албатта, бунда юқори идораларнинг адолатпешалиги, ҳамиша биз тадбиркорларга ён босиши, қўллаб-қувватлаши мадад бўлди. Дастлаб унчалик катта бўлмаган ҳажмдаги олди-сотди билан шуғулланиб, бугун маиший рўзғор буюмлари ишлаб чиқаришни, боғдорчилик, деҳқончилик, чорвачиликни ҳам йўлга қўя олдик. «Саноатқурилишбанки»дан олган 272 миллион сўм кредитимиз ҳисобига полиэтилен қоп ишлаб чиқариш цехини барпо этдик. Ҳозир бу ишлаб чиқариш қувватидан тобора тўла фойдаланиб бормоқдамиз. Умуман, фирмамиз жамоаси олти ойда 120 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Янги жорий этилаётган тартибларнинг оғишмай амалга оширилиши ишлаб чиқариш кўламини янада кенгайтиришимиз учун катта имконият яратиб бермоқда.

Худойберди РАҲИМОВ,
Янгийўл шаҳридаги «Хоразм» хусусий фирмасининг раҳбари.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

ТИББИЁТ МУАССАСАЛАРИ ТАЪМИРЛАНАДИ

Вилоятдаги бир қатор тиббиёт муассасаларини капитал таъмирлаш бўйича тендер савдолари бўлиб ўтди.

Хусусан, Паркент туманидаги марказий шифохонанинг тез тиббий ёрдам ва терапия бўлимлари, шунингдек, Чирчиқ шаҳридаги вилоят акушерлик мажмуасининг иккинчи бўлими ҳамда Бекобод, Бўстонлиқ туманларидаги бир қатор шифохона биноларини таъмирлаш бўйича тендер комиссиясига 30 га яқин қурилиш ташкилотлари ўз таклифларини тақдим этдилар.

Комиссия томонидан барча ҳужжатлар ўрганилди ва энг сара ташкилотларга таъмирлаш ишлари топширилди.

Равшан РУСТАМОВ.

«ТЎРҒАЙ» — РЕСПУБЛИКА ҒОЛИБИ

Тошкент шаҳридаги Муқимий номли мусиқали драма театрида лапар ва ўлан қўшиқлари ижрочиларининг республика кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Унда иштирок этган оққўрғонлик Муҳайё Султонова ҳамда Яйра Ҳасановалар олий соврин эгалари бўлишди. Ғолибларга диплом ва телевизор топширилди.

Оққўрғон туманидаги «Тўрғай» фольклор-этнографик жамоасининг лапарчи қизларига Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулшод Отабоева устозлик қилган.

Маҳкам ҲАКИМОВ.

«КАМОЛОТ» — ЁШЛАРГА ҚАНОТ

Оққўрғондаги марказий ўйингоҳда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати туман кенгаши, маданият ва спорт, ички ишлар бўлимлари ҳамда прокуратура ҳомийлигида спорт-соғломлаштириш тадбири бўлиб ўтди.

Ўсмирлар спортнинг шахмат-шашка, футбол, стол тенниси ва миллий кураш турлари бўйича ўзаро беллашдилар. Ғолибларга ҳомийлар томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ҳамид МУСОҚОВ.

ЭЪТИБОРДАН МАМНУН БЎЛИШДИ

Жойларда ўсмирларнинг ёзги таътили мазмунли ўтишига қаратилган қатор тадбирлар, сайру саёҳатлар уюштирилмоқда. Бундай ғамхўрлик ва эътибордан турли хасталикка чалиниб тўшакка михланган ногирон болалар кўпроқ баҳраманд бўлаётгани диққатга сазовор.

Вилоят шаҳарлараро йўловчи ташиш автосаройи Қибрай тумани давлат солиқ инспекцияси билан ҳамкорликда хайрия тадбири уюштирди. Унинг доирасида тумандаги махсус мактаб-интернатларда тарбияланаётган 150 нафар ногиронлар пойтахт бўйлаб саёҳатга отланишди. Айниқса, Ғафур Ғулом номидаги истироҳат боғида ўтган кеча барчага манзур бўлди. Унда болалар учун маданий дастурлар билан бир қаторда спорт беллашувлари ҳам ташкил этилди.

Шуҳрат АРСЛОНОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

2005 йил 20 июль № 58 (11.757)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

ётган ва тадбиркорларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини камситаётган шахсларнинг муқаррар жазоланишини талаб этади. Ушбу масалалар бўйича Адлия вазири Б.Мустафоев, Бош прокурор Р.Қодиров, Олий хўжалик суди раиси А.Ишметов ва Давлат солиқ қўмитаси раиси Б.Парпиевнинг ахборотлари тингланди.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси нафақат тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга, бу борадаги тўсиқлар ва чеклашларни бартараф этишга, балки хусусий секторнинг экспорт потенциалини кенгайтиришда ёрдам кўрсатишга ҳам даъват этилган. Палата раиси А.Шайхов ўз нутқида ушбу муаммоларга ва уларни ҳал этишга доир аниқ таклифларга тўхталди.

Кун тартибидаги масалаларнинг навбатдаги гуруҳи 2005 йилги Инвестиция дастурини амалга оширишга ва мамлакатда инвестиция муҳитини тубдан яхшилаш чора-тадбирларига бағишланди.

Сўзга чиққан раҳбарларнинг асосий эътибори илгари амалга оширилган инвестиция лойиҳаларининг юқори самарадорлигини таъминлашга ва хорижий сармояни республика иқтисодиётига жалб этишни кенгайтириш чора-тадбирларига қаратилди.

Иқтисодиётнинг реал секторига инвестициялар жалб этиш жараёнида кредит муассасалари муҳим ўрин тутади. «Асака банк» раиси Ш.Жўраев ушбу ишнинг ҳолати тўғрисида ва иқтисодиётнинг аниқ тармоқларига хорижий инвестицияларни жалб этишни анча кенгайтириш бўйича банкнинг таклифлари ҳамда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик лойиҳаларини кредитлаш ҳажмлари тўғрисида ахборот берди.

Мажлисда 2005 йилги Инвестиция дастури айрим лойиҳаларини амалга оширишда хорижий инвестицияларни ўзлаштириш суръатларининг пастлиги учун Иқтисодиёт вазирлиги (С.Ҳасанов), Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги (Н.Нажимов), «Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акциядорлик компанияси (О.Раматов) раҳбарларига, Навоий вилояти ҳокимига (Б.Рўзиев), шунингдек тижорат банклари раҳбарларига ҳамда бир қанча лойиҳаларни молиялаштириш бошланиши кечикканлиги учун «Ўзбекенгилсаноат» давлат-акциядорлик компанияси (А.Баҳромов) раҳбарларига қатъий кўрсатиб ўтилди.

Мажлисда айрим ўқув юртларини қуриш ва фойдаланишга топширишнинг суст суръатлари қайд этилди. Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази директори А.Каримов ўз нутқида қайд этганидек, бир томондан, тендер савдолари ўтказишда йўл қўйиладиган камчиликлар, иккинчи томондан эса – қурилиш жараёни қатнашчилари томонидан ишларнинг етарлича самарали ташкил этилмаслиги, қурилиш қоидаларининг бузилиши ва қурилиш-монтаж ишларининг паст сифати бунинг сабаби ҳисобланади.

Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва Қашқадарё вилояти ҳокимлиги фаолияти кескин танқид қилинди. Уларга қурилаётган ва реконструкция қилинаётган касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларни ўз вақтида ва сифатли фойдаланишга топшириш, ушбу мақсадлар учун ажратилаётган бюджет маблағларидан мақсадли фойдаланилиши устидан назорат бўшаштириб юборилганлиги ҳамда академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари қуриш ва уларни реконструкция қилишда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалий чора-тадбирлар кўрилиши учун шахсан жавобгар эканликлари кўрсатиб ўтилди.

Мажлисда 2005 йилги Хусусийлаштириш дастурини ўз вақтида амалга оширишга нималар тўсқинлик қилаётганлиги ҳақидаги масала кескин қилиб қўйилди. Ушбу масала бўйича Давлат мулкини бошқариш қўмитаси раиси М.Асқаров ҳисобот берди. Муҳокама давомида йўл қўйилган камчиликлар туфайли ҳисобот даврида ҳаммаси бўлиб 321 объект сотилганлиги қайд этилди. Жиззах, Сурхондарё вилоятларида, «Ёғмойтамакисаноат» уюшмаси (М.Худоёров), «Ўзавтойўл» давлат-акциядорлик компанияси (М.Абдуллаев), «Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» холдинг компанияси (Р.Матчонов) тизимларида объектларни хусусийлаштириш топшириғи бажарилмади. Кўрсатиб ўтилган идоралар раҳбарларига ушбу камчиликларни бартараф этиш ва дастурни 2005 йил охиригача сўзсиз бажариш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган қўшимча чора-тадбирлар кўриш бўйича топшириқлар берилди.

Кун тартибининг якунловчи масаласи бошоқли дон экинларидан бўшаётган ерларни ўз вақтида шудгор қилиш ва 2005 йил пахта ҳосили учун ғўзаларни сифатли ўстириш бўйича комплекс агротехник тадбирларни ҳамда ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишни таъминлаш юзасидан ташкилий чора-тадбирларга бағишланди.

Аграр секторни ислоҳ қилиш ва қўллаб-қувватлаш юзасидан кўрилган чора-тадбирлар жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 7,2 фоизга ўсишини таъминлади. Деҳқонларнинг фидокорона меҳнати туфайли бошоқли дон экинларидан мўл ҳосил етиштирилди ва йиғиштириб олинди.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири С.Исмоилов, Тошкент вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Й.Тожибоев ва Наманган вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Ғ.Барноев агротехника тадбирлари ўз вақтида ўтказилишини таъминлаш юзасидан кўриладиган чора-тадбирлар ҳамда улар учун қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, вилоятлар ва туманлар ҳокимликларининг раҳбарлари шахсан жавобгар эканлиги ҳақида тўхталдилар.

«Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» холдинг компанияси раиси Р.Матчонов, «Ўзагромашсервис» уюшмаси раиси Д.Солиҳбоев ва «Ўзкимёсаноат» давлат-акциядорлик компанияси раиси Ғ.Иброҳимовнинг ҳисоботлари қишлоқ хўжалиги техникасидан фойдаланишда самарадорликнинг паст бўлиши сабабларига ва машина-трактор паркларининг узлуксиз ишлашини ташкил этиш учун уларни эҳтиёт қисмлар билан ўз вақтида таъминлаш муаммоларига ҳамда республика фермер хўжаликларига ўз вақтида ва сифатли сервис хизмати кўрсатиш чора-тадбирларига бағишланди.

Молия вазири С.Раҳимов, «Пахта-банк» бошқаруви раиси А.Боймуродов ва «Ғаллабанк» бошқаруви раиси И.Ўринбоевнинг ҳисоботлари давлат эҳтиёжлари учун қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўз вақтида молиялаштириш ва кредит беришнинг жорий этилган тизими самарадорлигини ошириш масалаларига бағишланди.

Муҳокама давомида вазирликлар, идоралар ва ҳокимликлар раҳбарларининг асосий эътибори қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотлар жараёнларини изчил чуқурлаштириш ва унинг самарадорлигини таъминлашга, ерларни шудгорлашни туғаллаш, 2005 йил пахта ҳосили учун ғўзаларни ўстириш ва ҳосилни йиғиштириб олиш бўйича комплекс чора-тадбирлар ўз вақтида амалга оширилиши зарурлигига қаратилди.

Мажлисда муҳокама этилган масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

(Давоми. Боши 1-бетда).

ЎзА.

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида «O'zbegim dasturlari» электрон нашрлар таҳририяти томонидан яратилган «Ibora» электрон луғатининг тақдимоти бўлиб ўтди.

ЯНГИ ЭЛЕКТРОН ЛУҒАТ ТАҚДИМОТИ

Тадбирда мамлакатимизда барча соҳаларни ахборотлаштириш ва компьютерлаштиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди. Бу борада Президентимиз Ислом Каримовнинг 2002 йил 30 майда қабул қилинган «Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида»ги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилаётир.

Уларда замонавий, ишончли ва хавфсиз миллий маълумотлар ахборот базаларини яратиш, ахборот ресурслари ва хизматларининг бозорини ривожлантириш, ахборот алмашувнинг электрон шаклларига изчиллик билан босқичма-босқич ўтиш, реал иқтисодиёт тармоқларида, бошқарув, бизнес, фан ва таълим соҳаларида компьютер технологияларини кенг жорий этиш соҳанинг устувор вазифаси этиб белгиланган. Шу боис электрон дастурлар, дарсликлар, қўлланмалар, услубий материаллар яратиш – давр талаби.

«Ibora» электрон луғати ўзбек-рус-инглиз тилларидаги 120 минг сўзни ўз ичига олган. Дастур тизими олтита таржима йўналишидан фойдаланиш имконини беради, яъни ўзбекча-русча, ўзбекча-инглизча, инглизча-ўзбекча, инглизча-русча, русча-ўзбекча, русча-инглизча.

Луғатнинг афзаллиги унинг фойдаланиш учун ғоят қулайлиги, тезкорлиги, оммавийлигида бўлиб, унда ўзбек тилидаги ҳар бир сўзнинг нафақат кирилл, балки лотин алифбосидаги ёзуви ҳам берилган.

Назокат УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

Тадбир

«МАЪНАВИЯТ – ҚАЛБИМ ҚУЁШИ»

«Маънавият ва маърифат» маркази вилоят бўлими ташаббуси билан пойтахтимиздаги ҳарбий қисмлардан бирида «Маънавият – қалбим қуёши» мавзуида маънавий-маърифий анжуман бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон телерадиокомпаниясининг сиёсий шарҳловчиси Қобилбек Каримбеков ҳамда республика «Маънавият ва маърифат» маркази вакиллари қатнашдилар.

Тадбир иштирокчилари шу йилнинг 13 май куни Андижон шаҳрида рўй берган фожиали воқеалар, бутунжаҳон афкор оммасини ўйга толдираётган халқаро терроризм балоси борасида ўзаро фикр юритдилар. Халқимизнинг маънавий-сиёсий онги ҳамда хушёрлигини оширишда бу каби тадбирларнинг аҳамияти катта эканлиги қайд этилди. Фидойи, ватанпарвар посбонларимиз бундай нохуш ҳолатларда, айниқса, ҳарбий хизматчиларни мардлик ва жасурликка чорлаб, она-Ватанга муносиб фарзанд бўлишга даъват этишини фахр-ифтихор билан таъкидладилар.

Шунингдек, учрашувда халқаро терроризмнинг илдизларини топиш ва террористик ҳуружларга барҳам бериш жаҳон ҳамжамиятининг олдида турган муҳим вазифалар эканлиги, бу борада давлатлараро келишувларга мувофиқ кескин амалий чора-тадбирлар олиб борилаётганлиги ҳақида ҳам тўхталиб ўтилди.

Тадбир сўнггида Ўзбекистон халқ артисти Ҳусан Шарипов ҳарбий хизматчилар ҳамда тадбир иштирокчиларига ўз ижодий дастурини намойиш этди.

Акбархон МАГДИЕВ,
«Маънавият ва маърифат» маркази вилоят бўлимининг масъул ходими.

АНДИЖОН: БРИТАНИЯЛИК ЭКСПЕРТНИНГ ҚАРАШЛАРИ

тўғрисида ҳам маълумотлар бор. Қирғизистон ва Ўзбекистонда «бузғунчилик фаолияти» ташқаридан маблағ билан таъминлаб турилишига оид ахборот бир мунча вақт тилдан-тилга ўтиб юрди. Бу нарса асло далил бўла олмайди, албатта. Бироқ билвосита далиллар менга бу ўринда зикр этилган ахборот ҳақиқатдан йироқ эмас, деган тахминга бориш имконини беради», – дейди маъруза муаллифи.

Халқаро доираларнинг Андижон воқеалари бўйича билдирган муносабатига тўхталар экан, «бундай ёндашувлар асосан оммавий ахборот воситаларининг /чет элники – таҳририят изоҳи/ содир этилган воқеаларни бегуноҳ, тинч аҳолини атайлаб ўққа тутиш сифатида талқин қилган шов-шувли хабарлари асосида шаклланган. Ушбу маълумотларда «исёнчилар»нинг қуролланганн ва мазкур ҳаракатни ҳарбий операция сифатида режалаштиргани ҳақида лом-мим дейилмаган», деб таъкидлайди Ш.Акинер.

Энг асосийси, британиялик экспертни келтирилган манбаларни танқидий баҳолашга уриниб ҳам кўрилмагани ҳайратга солади. «Менинг фикримча, воқеа ҳақидаги хабарлар хронологиясини пухта ўрганиш ва текшириш айрим журналистларнинг қандайдир «можаро» чиқишини кутгани ва воқеалар қандай ривожланиши тўғрисида олдиндан тайёрлаб қўйилган ахборотга эга бўлганини кўрсатади», деб ёзади британиялик олима.

Ш.Акинер журналистлар томонидан Андижон воқеалари ҳақида тарқатилган ахборотларни таҳлил қилар экан, уларни икки тоифага бўлади: «Биринчи тоифа – воқеалар юз берган жойдан тасмага ёзиб олинган «шарҳлар»дан иборат: бу «шарҳлар»да атрофда нималар содир бўлаётгани маълум қилинган, лекин у ёки бу ҳаракат учун кимлар жавобгарлиги, «исёнчилар» ўт очгани ёки очмагани, ҳукумат қўшинлари қайси нуқтадан ўқ узгани тўғрисида деярли ҳеч қандай хабар йўқ. Биз «исёнчилар» қўлида қуроллар бўлганини яхши биламиз, улар билан ҳукумат қўшинлари ўртасида отишма бўлгани ҳам ҳеч кимда шубҳа уйғотмайди. Бироқ, янгиликларда бу борада деярли ҳеч қандай маълумот ёки далиллар йўқ.

Иккинчи тоифа ахборот маҳаллий аҳолининг гўёки «холис шарҳлари»дан иборат. Бироқ «маҳаллий аҳоли» – бу асосан ҳукуматга қарши чиқаётган шахслардир. Албатта, уларнинг гувоҳ сифатидаги кўрсатмалари муҳим, лекин уларнинг фикрини холис дейиш қийин».

Ш.Акинер Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган турли инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчилар ҳақида ёзар экан, таъкидлайдики, «улар орасида турмуш шароитини яхшилаш учун ўз жамияти билан ишлашга ҳаракат қилаётган самимий ва дадил одамлар ҳам бор. Шундай эса-да, кўпчилик учун «инсон ҳуқуқлари»ни ҳимоя қилиш соҳасидаги фаолият» ва «инсон ҳуқуқлари бўйича фаол» унвонига эга бўлиш ўзига хос даромад манбаига айланиб қолган. Уларнинг фаолияти кўпинча ташқи ҳомийлар томонидан қўллаб-қувватланади, айрим ҳолларда эса жуда катта миқдорда. Шак-шубҳасиз, уларнинг хорижлик ҳомийлари билан яхши муносабатда бўлганлари алоҳида тақдирланади, жумладан, чет эл сафарларига боради».

«Бу соҳа фаолиятига доир мен учун энг нохуш кашфиёт молиявий жиҳатдан қарамлик ўзига хос маънавий тобеликни келтириб чиқараётгани бўлди», – деб ёзади Ш.Акинер. – Мен Ўзбекистондаги инсон ҳуқуқлари ҳимоячиларидан маҳаллий ҳокимият билан муайян масалаларни ҳал қилиш учун биргаликда ишлаб кўришга ҳаракат қилганмисиз, деб сўраганимда, улар бундай ишга қўл уриб кўрмаганлигини айтишди».

Шунга қарамай, британиялик экспертнинг фикрича, «ўз муаммоларини ўз ҳамжамиятлари доирасида, жумладан маҳаллий ҳокимият билан ҳал қилишга уринганлар муайян ютуқларга эришганини таъкидлашган. Бироқ бундай ишда, хорижий дипломатлар ва мухбирлар иштирокидаги матбуот анжуманлари, учрашувларда бўладигандек, ўз ишини кўз-кўз қилиш имконияти йўқ».

Ш.Акинер «Андижон воқеалари бўйича билдирилган халқаро муносабатлар вазиятни яхшилашга ёрдам бермади. Боз устига, бу ерда нима юз бергани тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлмаган сиёсатчиларнинг андишасиз чиқишлари, Ўзбекистон ҳукуматини танқид қилишлари ва «бу жиддий оқибатлар»га олиб келиши мумкинлиги ҳақидаги очиқдан-очиқ дўқ-пўписалари вазиятни мураккаблаштирди, холос», – деб таъкидлайди.

Британиялик экспертнинг фикрига кўра, Ўзбекистондаги вазиятга ташқи томондан таъсир ўтказишга уринишлар «фақат диний экстремистик гуруҳларга фойда келтириши мумкин. Бу уларнинг кучи, таъсирчан ёки жозибадор ғояларининг эмас, балки аниқ мақсадлари, раҳбарияти, йўлга қўйилган ташкилий тузилмалари борлигининг натижаси бўлади... Ҳозир натижани олдиндан башорат қилиб бўлмайди: бу борадаги кураш узоқ вақт давом этиши ва бу вазиятда ташқи аралашувлар фойдадан кўра, кўпроқ зарар келтириши мумкин».

Анна ИВАНОВА,
ЎзА шарҳловчиси.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Тошкент туманида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларни мувофиқлаштирувчи кенгашнинг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда 2005 йилнинг биринчи ярмида туманда қонунчиликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларини олдини олиш борасида амалга оширилган ишлар муҳокама қилинди.

ЯРИМ ЙИЛЛИК САРҲИСОБ

Йиғилишда Тошкент тумани прокурори ўтган давр мобайнида прокуратура ходимлари томонидан аҳолининг истеъмол ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, шахсий ҳуқуқ ва эркинлигини таъминлаш, ижро ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилган ишлар хусусидаги маърузаси тингланди. Шунингдек, қонун бузилиши ҳолатлари ва уларнинг келиб чиқишининг олдини олиш юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари томонидан тавсиялар берилди.

Шунингдек йиғилишда ютуқлар билан бир қаторда айрим камчиликлар ҳам борлиги, жумладан қонунчиликка оид Қарор ва Фармонларнинг бажарилиши юзасидан сусткашликка йўл қўйилганлиги таъкидланди. Йиғилишда мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан тумандаги ҳуқуқни муҳофаза этувчи тегишли идора ходимларига аниқ вазифалар белгиланди.

«Туркистон-пресс».

Террор: САБАБЛАР ВА

Шу йилнинг 7 июль куни эрталаб Буюк Британия пойтахти – Лондон шаҳрида террорчилик ҳаракатлари содир этилди. Шаҳарнинг энг замонавий бизнес-маркази бўлган Скотланд-Ярд ҳудудидаги метрода бир вақтнинг ўзида учта поезд, шунингдек, икки қаватли автобус портлатиб юборилди. Сўнгги маълумотларга қараганда, теракт оқибатида ҳалок бўлганлар сони 52 нафарга етди, жароҳатланганлар эса 700 дан ортган. 25 киши бедарак йўқолган деб ҳисобланмоқда. Айни дамда Лондон шаҳри шифохоналарига ётқизилган 61 кишидан 25 нафари ўта оғир аҳволда.

Албатта, бу террорчилик ҳаракатлари ортида кимлар турибди, улар қандай, қанча вақт ва қаерда тайёргарлик кўрди, деган саволларга бир неча ҳафта, балки бир неча ой ўтгач, британ хавфсизлик органлари томонидан барча маълумотлар, далиллар ва гувоҳларнинг кўрсатмалари йиғилгандан кейингина жавоб топиш мумкин бўлади. Шунга қарамай, айрим хулосалар чиқариш, асрнинг энг заиф жиҳати бўлган терроризм ҳақида чуқур мушоҳада юритиш учун етарли асослар ва сабаблар бор, деб ўйлайман. Лондон фожиаси халқаро терроризмнинг нақадар хавфли, шафқатсиз ва жирканч эканлигини, унга қарши глобал миқёсда кўрилаётган чора-тадбирлар эса деярли ҳеч қандай самара бермаётганлигини яна бир бор кўрсатди. Портлашларнинг айнан катта саккизлик етакчиларининг саммити очилган пайтда юз бериши террорчилар исталган вақтда, исталган мегаполисга кутилмаган зарба бера олишини намойиш қилди. Ҳа, бу воқеа айнан Лондонда — энг юқори даражадаги хавфсизликни таъминлай олишига ишонч боис 2012 йилги Олимпиадани ўтказиш ҳуқуқини Москва, Нью-Йорк, Мадрид ва Париждан тортиб олган шаҳарда юз берди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, метрода портлатилган бомбаларда соатли механизмлар бўлган ва уларнинг барчаси бевосита террорчилар томонидан бошқариб турилган. Нима бўлган тақдирда ҳам, ушбу терактларга узоқ ва пухта тайёргарлик кўрилганлигини, айниқса, унинг ўтган йил баҳорда Мадридда содир этилган террорчилик ҳаракатларига жуда ўхшашлигини сезмасликнинг иложи йўқ. Портлашлардан кейиноқ, интернет сайтларидан бирида мазкур хунрезликни ўз зиммасига олган, ўзини "Ал-Қоида"нинг махфий ташкилоти — Европадаги жиҳод ҳаракати" (Secret Organization Group al-Qaeda of Jihad Organization in Europe) деб атаган гуруҳнинг баёноти пайдо бўлди. Бироқ, "Ал-Қоида" ташкилоти тузилмасининг жуда кенг ёйилганлиги ва ноаниқ эканлигини инобатга олган ҳолда айтиш мумкинки, ҳозир террорчилик хуружлари бу ташкилотнинг қайси бўлими, шохобчаси ёки тармоғи томонидан амалга оширилганлиги муҳим эмас. Британия полициясининг биринчи галдаги вазифаси бевосита ижрочиларни топиш ва ҳамон таҳдид солаётган янги терактларнинг олдини олишдир.

Фожианинг эртасига "The Times" газетасида бир мақола эълон қилинди. Мақоланинг сарлавҳаси шундай эди: "Нега Лондон? Чунки Ироқ". Аксарият Ғарб оммавий ахборот воситаларининг терактга муносабати ана шу юқоридаги сарлавҳани такрорламоқда. Айтиш мумкинки, Ғарб давлатлари терроризмнинг оқибатлари ва ҳақиқий таҳдидини энди англаётгандек туюляпти. Бир қанча етакчи нашрлар ўзининг бош мақолаларида "Террорчилар нима исташади?", "Нега бундай бўлди?", "Унга қарши нима қилмоқ керак?" деган саволларга жавоб қидирган ва айрим хулосаларга ҳам келиб улгуришган. Мана ўша хулосалар: "2001 йил 11 сентябрдан кейин бошланган аксилтеррор иттифоқи доирасидаги ва ундан ташқаридаги барча ҳаракатлардан кейин ҳам террор хавфи асло камаймади"("Financial Times in Deutchland", Германия); "Улар нега шунчалик узоқ кутишди? Бу хавф анча олдин пайдо бўлган эди. Бу ҳаракатларни содир этганларнинг шахсини аниқлаш учун вақт керак. Аммо улар амал қиладиган ғоя, улар таянган асос, уларни молиялаштираётган ташкилотлар ҳозирданоқ маълум" ("The Times", Буюк Британия); "Ироқдаги урушни ҳисобга олмаганда, Буюк Британия худди шундай (террорчиларнинг жаҳлини чиқармайдиган — таҳр.) сиёсат олиб боришга интиларди. Лондон ҳар қандай кўринишдаги исломий ташкилотларга бағрикенг муносабатда эди: ҳаммага бошпана берарди, бу ташкилотларга ўз газеталарини нашр этиш ва йиғилишлар ўтказиш учун имконият яратганди, Россия томонидан халқаро террорчи деб тан олинган Закаевга жой берди. Лондонга ҳеч нарса хавф солмаётгандай, унинг террорчилик ҳужумига нишон бўлмаслиги шартдай эди. Улар ўзлари ўтирган шохга болта урмайди-ку! Аммо бу бизга шундай туюлганди. Кўриб турганимиздек, террорчилар бошқача фикрда экан..." ("The Spectator", Буюк Британия) ва ҳоказо.

7 июль куни содир этилган жиноятлар G-8 саммитига ҳамда Лондоннинг Олимпиада пойтахти деб эълон қилинган кунга мўлжаллангани маълум. Аммо унинг туб илдизларини фақатгина Ироқдан излаш тўғримикан?

Тасаввур қилинг. Эрталаб. Бир аёл ишга кетяпти. У шаҳар марказидаги адвокатлик фирмасида ишлайди. Оиласидан, ишидан, умуман, ҳаётидан мамнун. Метрода кетиб борар экан, бугун тушдан кейин қизининг боғчасида бўлиб ўтадиган байрамга бориши кераклиги хаёлидан ўтади. Қулоғига кечқурун ўзи ёдлатган шеърни айтаётган қизчасининг қўнғироқдай овози эшитилгандай бўлади. Ва... худди шу онда қаттиқ шовқин эшитилади. Ҳеч нарсага тушунмаётган йўловчиларнинг поезд деворлари ва темирларига бориб урилиши... ёнғин ва тутун... катта тезликда кетаётган поезднинг издан чиқиб кетиши... ва яна ўша жажжи қизчанинг овози бир марта жаранглагандай бўлиб кетади. Шу билан ҳаммаси тамом.

Оламдаги энг манфур жиноят бўлган бундай қилмишга энг аввал инглиз тилида ном берилган — террор (terror — "даҳшат солиш"). Дунёдаги ҳамма жиноят кодексларида "жазони оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириш", деган модда бўлиб, унга мамлакатнинг олий жазоси берилади. Бироқ террорчилик ҳаракати бундан-да оғирроқ, бундан-да шафқатсизроқ қилмишдир. Қасддан одам ўлдирган қотилнинг қурбонидан фарқли равишда, теракт қурбонлари ким томонидан, нега ва қайси айби учун жон берганини билмайдилар. Уларнинг ягона "айби" — ўша террорчиларнинг нишонига, мақсадига айланган давлатда яшагани, бу ерни ўз ватани дея севгани, холос.

Энди яна бошқа савол туғилади: худди шундай жиноятни баъзан "террорчилик ҳаракати", керак пайтда эса "норозилик намойиши" деб аташни қандай изоҳлаш, қайси мантиқ билан тушуниш мумкин? Балки бу одатдаги сиёсий ўйинлардан биридир. Аммо бу — у икки хил, уч хил ёки йигирма хил стандарт деб аталган тақдирда ҳам — ғирромликдир. Ғирромликнинг ўтакетган адолатсиз ва андишасиз кўринишидир.

Энг сўнгги маълумотлардан бохабар бўлиш учун Лондонга икки соатга бориб келган Тони Блэрни ҳисобга олмаганда, терактлар дунёнинг саккизта етакчи мамлакатлари раҳбарларининг музокараларига ўз таъсирини кўрсата олмади. Шотландиянинг Эдинбург шаҳридаги Гнелиглс меҳмонхонасида бошланган саммит аввал-бошданоқ сўнгги 30 йил ичида энг мураккаби деб баҳоланган, унда Африканинг 18 та қолоқ мамлакатига иқтисодий ёрдам бериш, ОИТС ва сув танқислигига қарши курашиш, иқлимнинг глобал исиши муаммосини ҳал этиш учун саноат корхоналари томонидан экологияга етказилаётган зарарни камайтириш сингари масалалар кўриб чиқилиши белгиланган эди. Кутилганидек, музокаралар учун ажратилган 5 соат вақт

Изланиш самараси

Бекобод тумани Далварзин қишлоғидаги «Қурбонжон опа» кичик корхонасининг иш бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин ёш, ғайратли тадбиркор Гулзода Пўлатованинг саъй-ҳаракатлари билан кўркамгина гўшага айланган ташландиқ бино анчагина ёшларнинг иш билан таъминланишига имкон яратди.

Бино тўла таъмирланиб, қисқа муддатда тикувчилик цехи ишга туширилди. Ҳозир йигирмадан зиёд аёллар тикувчилик билан шуғулланмоқда. Уларга тажрибали тикувчи Толибжон Муҳамедов устозлик қиляпти. Бундан ташқари беш йўналишдаги ўқув маркази очилиб, инглиз тили, компьютер сабоқлари, пазандалик сирлари, бичиш-тикиш, сартарошлик курсларида машғулотлар олиб борилялти. Тўғри, бу курслар пуллик, лекин кам таъминланган, иқтисодий ночор оилаларнинг фарзандлари бепул ўқитилади. Мақсад — ҳаммани касб-ҳунарли қилиш, ёшларнинг бўш вақтини тўғри, унумли ишларга йўналтириш.

Гулзоданинг тадбиркорлик фаолияти бу билан чегараланмайди. У 23 гектар ерга чигит экиб, мўл ҳосил етиштириш пайида. Ҳозир далада ўн нафар киши ғўза парвариши билан машғул.

— Ўтган йили айни йиғим-терим мавсумида этак қанор қидириб қолдик, — дейди Гулзода Пўлатова. — Шу баҳона этак тикиш цехи очиш фикри туғилди.

Вилоят «Тадбиркор аёл» уюшмаси, Бекобод тумани ҳокимлигининг маънавий кўмаги, қўллаб-қувватлаши тадбиркорга таянч бўлди. Шунингдек, JICA — Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги вакили жаноб Сейки Ёшикава ҳам корхона фаолияти билан яқиндан танишиб, тадбиркорнинг ишларини юқори баҳолади ва агентликнинг 50 минг АҚШ доллари миқдоридаги грантига муносиб деб топди.

Бундан руҳланган Гулзоданинг келгусидаги режалари янада бисёр. Яқин кунларда маҳалла аҳли учун сартарошлик мажмуи ҳамда пайпоқ тўқиш цехини ишга тушириш ниятида.

Сайёра РИХСИЕВА.

СУРАТДА: тикувчилик цехида иш доимо қизғин кечади.

ҲАРАКАТ ИСТИҚБОЛИ ЙЎЛИДА

Мамлакатимиз иқтисодиётининг асоси ҳисобланган аграр тармоқнинг жадал ривожланишида фермерлик ҳаракатининг беқиёс аҳамияти бор. Ҳукуматимиз жамиятнинг янги, замонавий мулкдорларига катта умид ва ишонч боғлаб, улар фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган изчил ислоҳотларни амалга оширмоқда. Ўз навбатида, заминдорларимиз ҳам иш юритишнинг энг маъқул асосларига таяниб, тармоқда мисли кўрилмаган ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Айни ҳол, фермерлик истиқболли ҳаракат эканлигини, унга бугун берилаётган ҳар қандай эътибор, ғамхўрлик ўз самарасини бериши муқаррарлигини яна бир карра намоён этмоқда. Бироқ, ҳаракат теграсида юзага келаётган, ҳанузгача сунъий тўсиқлар боис барҳам топмаётган муаммолар ҳам борки, булар ҳақда чуқурроқ фикр юритиш вақти етган...

Баайни фикрлар вилоят фермерларининг яқинда бўлиб ўтган таъсис конференциясида ўртага ташланди. Анжуманда вилоятимизнинг барча туманларида фаолият юритаётган фермерлар орасидан саралаб олинган 75 дан зиёд делегат иштирок этди. Конференция иштирокчилари дастлаб кун тартибидаги биринчи масала — республика фермер хўжаликлари уюшмасининг янги таҳрирдаги Низоми билан атрофлича танишдилар. Уюшманинг ўтган ойда бўлиб ўтган қурултойида қабул қилинган ҳаракат дастурининг моҳияти ҳамда навбатдаги мақсад ва вазифалари юзасидан республика фермер хўжаликлари уюшмаси раиси Соҳибжон Қобилов маъруза қилди.

— Вилоят фермерларининг бутун республикада ўз ўрни ва салоҳияти бор, — деди уюшма раиси вилоятимиз фермерларининг бугунги фаолиятига ҳолис баҳо берар экан. — Минглаб фермерлар пахта ва ғаллачиликда бой тажриба эгаллаб улгурдилар, уларнинг самарадорлиги ҳам йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бу йил вилоятда етиштирилган режадаги ғалла ҳосилининг қарийб 45 фоизи фермерлар улушига тўғри келганлиги ҳам фикримиз далилидир.

Дарҳақиқат, фермер хўжаликлари фаолиятида юзага келган бир қатор ижобий ўзгаришларни таъкидлаш жоиз. Уюшманинг янги таҳрирдаги Низомида эса, фермерлар манфаатини кўзловчи жиҳатлар аниқ белгиланган, заминдорлар мавқеини юксалтиришга қаратилган мақсад ва вазифалар қайд этилган. Ўзаро муносабатларда, олди-сотди шартномаларида фермернинг ҳақ-ҳуқуқлари устувор этиб белгиланди.

Конференцияда сўз олган Қуйичирчиқ туманидаги «Қутбинисо ая» фермер хўжалиги соҳиби, Республика Олий Мажлиси Сенати аъзоси Ҳайрулла Ибрагимов фермерлар эътиборини ҳаракатнинг амалдаги ҳуқуқий асосларига қаратди. Сенаторнинг сўзларига кўра, бугунги кунда фермерлик ҳаракати ўзининг мукаммал меъёрий-ҳуқуқий негизига эга бўлиб бормоқда. Хусусан, Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги ўз маърузаларида ҳам Юртбошимиз бу борада алоҳида тўхталиб ўтдилар. Айни вақтда эса, юқори қонун чиқарувчи органда фермерлик ҳаракати ва қонунчилиги теграсидаги қатор таклифлар, фикр-мулоҳазалар атрофлича кўриб чиқилмоқда. Бунинг натижасида, тармоққа оид меъёрий ҳужжатлар янада мукаммаллашиб, шаклланиб бораверади.

Конференциянинг эркин муноразалар қисмида сўзга чиққан Бекобод туманидаги А. Жабборов номли фермер хўжалиги раиси Абдуҳолиқ Жабборов, Оққўрғон туманидаги «Покиза-М» фермер хўжалиги раиси Абдумалик Каримов, Чиноз туманидаги Муқимий номли фермер хўжалиги раиси Муқим Эрхўжаев, Тошкент туманидаги «Тўхтаниёз ота» фермер хўжалиги раиси Мухторхўжа Тўхтаниёзов ва бошқалар ўз фаолиятларидаги ютуқ ва нуқсонлар, ҳаракат илдизига болта ураётган айрим салбий иллатлар борасида фикр юритдилар.

— Жорий йилнинг ўтган олти ойида 440 миллион сўмдан ортиқ даромад қилдик, — деди жумладан, фермер М. Тўхтаниёзов. — Эришаётган натижаларимиз чакки эмас. Фаолиятимизни янада юксалтириш мақсадида ишлаб чиқаришга янги технологияларни жорий этмоқдамиз. Хусусан, яқинда қўшимча 70 минг АҚШ доллари миқдоридаги янги линия келтириб, ишга тушириш масаласини ҳал этдик. Савдо дўконларимиз самарали ишлаб турибди. Бироқ, мамлакатимиз ҳукумати, хусусан, Президентимиз томонидан тадбиркорлик фаолиятини эркинлаштириш ва қўллаб-қувватлашга қаратилган қатор фармон ва қарорларнинг амалга киритилаётганига қарамай, фаолиятимизга асоссиз, сурункали аралашув ҳолатлари, афсуски, учраб турибди. Айниқса, солиқ, банк ва бошқа нуфузли идоралар билан муносабатда чигалликлар келиб чиқмоқда. Мамлакатимизда фермернинг ҳуқуқ ва манфаатлари юксак даражада ҳимояланаётганига шубҳа йўқ, фақат уларнинг тўла амал қилишида, биз — мулкдорлар ҳам ўз ҳақ-ҳуқуқларимиз ҳамда берилаётган имтиёзлардан керагича фойдаланишга ўрганишимиз зарур.

Конференцияда фермерлар бир овоздан уюшманинг Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон либерал-демократик партияси билан тузган ҳаракат дастурини маъқулладилар. Мазкур партия ўзининг сиёсий фаолиятида фермерликнинг ривожланишида катта ташаббус ва жонбозлик кўрсатишига ишонч билдирдилар.

Шунингдек, иштирокчилар кун тартибидаги ташкилий масалаларни ҳам кўриб чиқдилар. Унга кўра, фермерлар уюшмаси вилоят вакиллигининг 25 аъзодан иборат Кенгаши ҳамда беш кишидан иборат тафтиш комиссияси тузилди ва тасдиқланди.

Конференцияда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ғайрат ШЕРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

БАНКЛАР УЧУН ЯНГИ НИЗОМ

Жорий йилнинг июль ойидан бошлаб янги ташкил этиладиган хусусий банклар учун устав капиталининг кичик миқдори 1,5 миллион АҚШ доллари миллий валюта эквивалентида, тижорат банкларида 3 миллион АҚШ доллари, хорижий капитал иштирокидаги банкларда 5 миллион АҚШ доллари миқдорида белгиланди.

Марказий Банк вакилининг таъкидлашича, мамлакат бош молиявий идорасининг "Тижорат банклари капитали адекватлиги тўғрисидаги талаблар бўйича Низомга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қарори худди шу масалага қаратилган.

2006 йилнинг 1 январидан бошлаб республикада янги ташкил этиладиган хусусий банкларнинг устав капитали 2 миллион долларгача, тижорат банклариники 4 миллионгача оширилади. Хорижий капитал иштирокидаги банкларнинг устав капитали эса аввалги ҳажмда, яъни 5 миллион АҚШ доллари миқдорида қолади. 2007 йилнинг 1 январидан бошлаб эса банкларнинг устав капитали миқдори яна оширилади. Бунда хусусий банкларда – 2,5 миллион долларни, тижорат банкларида 5 миллион АҚШ долларини ташкил этади. Хорижий капитал иштирокидаги банкларда эса олдинги миқдор сақланиб қолади.

«Туркистон-пресс».

Olamda nima gap?

ШАКЛАН МЎЪЖАЗ, АММО...

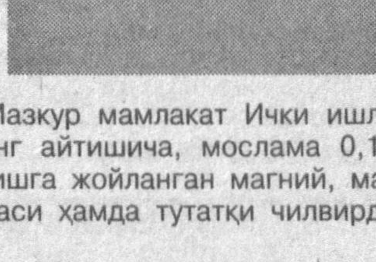

РОССИЯнинг Уфа шаҳри аэропортида мўъжаз бомба олиб ўтаётган йигит қўлга олинди.

Бошқирдистон давлат университетининг талабаси бўлмиш кимса қўлидаги бу ажал уруғи қўлбола портлатиш мосламаси экан. Мазкур мамлакат Ички ишлар вазирлиги вакилларининг айтишича, мослама 0,125 литр сиғимли шиша идишга жойланган магний, марганцовка, мум аралашмаси ҳамда тутатқи чилвирдан иборат бўлган.

АСОССИЗ ХОТИРЖАМЛИК

БУЮК БРИТАНИЯ махсус хизмати ходимлари июнь ойида ҳозирлаган махфий ҳисобот анча хотиржам эди. Унда ёзилишига кўра, «мамлакатда айни пайтда ҳужум уюштиришни ният қилган ва бундай имкониятга эга гуруҳлар мавжуд эмас». Буюк Британиядаги террорчилик хавфи даражасини ушбу ҳисобот муаллифлари анча пасайтириб кўрсатишни маъқул кўришгани яққол сезилиб турибди.

НОРОЗИЛИК ЮРИШИ

ИСРОИЛда Фаластин мухторияти билан бир томонлама бўлинишга қаршиларнинг норозилик юриши бошланди.

Тадбирнинг ўн минг кишидан ортиқ иштирокчилари Нетивотдан Ғазо ҳудудида жойлашган Гуш-Катифгача пиёда боришни режалаштиришган. Сал илгари Исроил ҳукумати вакиллари бу юришни ноқонуний деб эълон қилишганди, зеро Ариэл Шарон топшириғига биноан Ғазо ҳудудига кириш ёпиб қўйилганди.

САҲРО УЗРА ТЎҚНАШУВ

АҚШ ҳарбий денгиз кучларига қарашли икки қирувчи самолёт ҳавода тўқнашиб кетди.

Тўқнашув душанба куни Калифорния штатининг Мохаве саҳроси узра ўтказилаётган машқ парвозлари чоғида рўй берди. F/A-18 E ва F/A-18 F русумидаги Hornet самолётлари АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг «Лимур» базасига тегишли эди. Жароҳатланган икки учувчининг аҳволини шифокорлар анча оғир деб эътироф этмоқдалар.

БОЛАЛАР ИЖОДИЁТИ ФЕСТИВАЛИ

Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ туманида жойлашган «Оқ елкан» соғломлаштириш оромгоҳида «Экосан – Оролбўйи болаларига» шиори остида болалар бадиий ижодиётининг навбатдаги «Чорвоқ – 2005» экологик фестивали бўлиб ўтди.

Тадбир Экология ва саломатлик кунлари доирасида «Экосан» экология ва саломатлик халқаро ташкилоти томонидан «Фестиваль» интер-клуби ҳамда Туркия халқаро алоқалар агентлиги (ТИКА)нинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси кўмагида ташкил этилди.

Фестивалда Чимён тоғ этагидаги сўлим гўшалардан бири – Юсуфхона қишлоғида жойлашган «Чотқол», «Шодлик», «Наргиз» ва «Олимпиячи» оромгоҳларида дам олаётган ўғил-қизлар ҳам иштирок этди. Оролбўйи ҳудудидан келган болалар ёзги таътилни айнан мана шу ерда ўтказмоқда. Болалар бу ернинг ажойиб табиати қўйнида мириқиб дам олмоқда, улар учун турли кўнгил очар тадбирлар уюштирилмоқда. Буларнинг барчаси Оролбўйи болаларини соғломлаштириш дастурининг таркибий қисмлари ҳисобланади. Ушбу тадбирни амалга оширишда эса давлат тузилмаларидан ташқари республикамизнинг жамоат ташкилотлари ҳам қатнашмоқда.

ЎзА.

Қишлоқ мулкдорлари

ҚЎРАМИЗ ҚЎЙГА ТЎЛДИ

Вилоятимизда деҳқончилик билан бир қаторда чорвачиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари фаолияти тобора юксалиб, кенг қулоч ёймоқда. Мулк эгаларининг давлатимиз томонидан қўллаб-қувватланиши, тадбиркорлик фаолиятининг ҳуқуқий асосларини яратиш йўлидаги изчил ислоҳотларнинг амалга оширилаётгани бу борада айни муддао бўлаётир.

Бўстонлиқ туманидаги «Турон» фермер хўжалигининг ташкил этилганига 10 йилдан ошди. Ўтган давр мобайнида хўжалик ўз олдидаги тўсиқ ва муаммоларни енгиб, бугун анчайин иқтисодий бақувват даражага етишди.

— Ҳаракатимизни ўттиз беш қўй-қўзи билан бошлаган эдик, — дейди фермер Айтхўжа Асқаров. — Ҳозирда улар сони 430 тадан ошди. Бундан ташқари 40 бош қорамол ва йилқимиз бор. Фаолиятимиздаги самарадорлик ўзимизни қониқтиради. Биргина ўтган йилнинг ўзида 4 тонна гўшт, 600 килограмм жун сотдик. Бу йил кўрсаткичларимиз янада юқори. Хўжалигимиз аъзолари 12 нафарга етди, уларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам йил сайин ошмоқда.

2004 йилги даромадимиз 60, соф фойдамиз эса 15 миллиондан ошди. Шу ўринда айтиш керак, даромадимизнинг анчагина қисмини хўжалигимизнинг техник негизини мустаҳкамлаш учун сарфлаяпмиз. 3 та трактор ва 2 та юк ташувчи машинамиз бор. Ўтган йилги даромадимиздан ишда фойдаланиш учун 2 та «Матиз» автомашинаси сотиб олдик. Ҳисоб-китобимизга кўра, бу йилги соф фойдамиз 18 миллиондан ошади. Хуллас, фермер бўлиб адашмадик, қўрамиз қўйга, кўзамиз мойга тўлди.

«Турон»нинг тезда ривож топиб, ўз имкониятларини кенгайтириб боришида наслчиликка берилаётган эътибор ғоят муҳим омил бўлмоқда. Хусусан, фермернинг отаси Файзуллахўжа Асқаров чорва наслчилигида бой тажриба ва уқувга эга мутахассислардан. Хўжалик қарамоғида асосан қора ҳисори қўйлар боқилади. Кекса фермернинг айтишича, зотдор ҳисобланадиган мазкур жониворларнинг гўшт ва сут бериш самарадорлиги анча юқори экан.

Азалдан тасарруфида беҳисоб қўй-қўзилари бўлган кишиларни «минг қўйлик бой» дея алқашган. Фермернинг мақсади хўжалигидаги қорамол ва қўй-қўзилар сонини мингтадан оширишдир.

Алишер РАҲМАТОВ.

СУРАТДА: фермер Айтхўжа Асқаров қарамоғидаги наслдор қўзиларни кўздан кечирмоқда.

Даврон АҲМАД олган сурат.

САБОҚЛАР

* *Хавфсиз шаҳарда портлаш*
* *Энг манфур жиноят*
* *Парчаланган ишонч*

ичида уларнинг бирортаси бўйича аниқ чоралар кўриш у ёқда турсин, ҳатто бир тўхтамга келишнинг ҳам имкони бўлмади. Сайёрамизда ер ости заҳираларига энг бой қитъа бўла туриб, энг қолоқ ҳудудларга айланган Африка мамлакатларига ёрдам кўрсатиш борасида ҳам ҳеч нарса қила олмаган саккизлик учрашуви алоҳида мақола учун мавзудир. Бироқ, эътиборга молик жиҳати шундаки, Скотланд-Ярд ва Ливерпуль-Стритдаги кетма-кет портлашлар халқаро терроризм масаласини яна саммитнинг асосий мавзусига айлантирди.

Йиғилиш якунида Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр халқаро террорчилик кескин қоралланган навбатдаги баёнотни ўқиб эшиттирди. Мамлакат телевидениеси учун чиқишида эса унинг ўзи Британия XXI аср балоси бўлган бу иллатга қарши курашни асло тўхтатмаслигини билдирди. *"Бизнинг ўз қадриятларимиз ва ҳаёт тарзимизни ҳимоя қилишга бўлган қатъиятимиз террорчиларнинг бутун дунёга экстремистик қарашларни тарқатиш билан бегуноҳ инсонларга ўлим келтириш ва уларни йўқ қилишга бўлган қатъиятидан кучлироқдир. Муҳими, улар буни тушуниб етсин. Улар, нима қилмасинлар, ўз давлатимиз ва дунёнинг бошқа тараққий этган мамлакатларида биз қўриқлаётган нарсаларни йўқота олмайди"*, дейилади Блэрнинг баёнотида. Жаноб бош вазир "ўз қадриятлари"ни тилга олганда нимани назарда тутганини билмайману, аммо, фикримча, халқаро террорга қарши курашаётган давлатлар бир катта хатога йўл қўймоқда. Хўш, бу хато нимада?

Бугунга келиб Ўзбекистон раҳбари давлат миқёсидаги муҳим қарорларни қабул қилишда, албатта, халқаро терроризм муаммосидан келиб чиқиб фикр юритиши аллақачон эътироф этилди. Сўнгги йилларда террористик ҳужумлар нишони бўлган АҚШ ва Россия Федерацияси президентлари — Жорж Буш ва Владимир Путин ҳам шундай йўл тутмоқда. Ёдга олсак, айнан шундай сиёсат уларнинг сўнгги сайловларда ғалаба қозонишига замин бўлганди. Бироқ террор балосига қарши фақат баёнотлар кифоя эмас-да. Албатта, биометрик паспортлар, кўз ва қулоқ шакллари тўпланган компьютер маълумотлари банки, кетма-кет ўтказилаётган кенг миқёсдаги операциялар, Ироқ ва Афғонистондаги ҳарбий ҳаракатлар ва унда ҳалок бўлган 2 мингга яқин аскар ва бошқа жиҳатлардан индамай кўз юмиб бўлмайди. Менимча, халқаро антитеррор коалициясига қўшилган аксарият мамлакатларнинг энг катта хатоси — бу кураш замирига ўзларининг геосиёсий мақсадларини ҳам аралаштириб юборгани бўлди. Исломда "Амаллар ниятга боғлиқ" деган ҳадис бор. Модомики мақсад ОИТС, гиёҳвандлик, энергетика инқирози, экологик таназзул, қашшоқлик сингари янги асрда инсоният дуч келаётган муаммолардек долзарб, айрим ҳолларда эса, ҳатто улардан ҳам ошиб тушаётган халқаро террорчиликка қарши курашми, **фақатгина** шу мақсадга қараб интилиш керак.

Тўғри, терроризмга қарши кураш ғояларига ўзининг геосиёсий мақсадларини сингдириш жараёнини қайсидир маънода тушуниш мумкин. Мутахассислар 2015 йилга бориб ОПЕК (Нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилоти) картели жаҳон иқтисодиётининг реал эҳтиёжини қондира олмай қолиши ҳақида огоҳлантирмоқда ва нефтга бой ёки қитъамизнинг муҳим нуқталарида жойлашган қатор давлатларга аста-секин "етарли даражада демократик эмас"га ўхшаш айбловлар ёпиштирила бошланганида мантиқ бор. Шу жумладан, яхшилаб ўйлаб кўрилса, Хитой, Россия, Покистон, Эрон ўртасидаги жуда қулай ҳудудда жойлашган Ўзбекистондаги авиабазани олиб чиқиш муддатларининг тинимсиз кечиктирилаётгани сабабини ҳам англаб етиш мумкин.

Шу йил 13 май куни Андижон шаҳрида содир этилган террорчилик ҳаракатлари бизга жуда кўп сабоқлар берди. Биринчи сабоқ шуки, бирор давлатнинг бошига шундай кун тушган пайтда, ўша мамлакат раҳбарияти ва халқининг ўзидан бошқа ҳеч ким унга ёрдам бера олмас экан. Бундай вазиятда халқнинг янада жипслашиши ягона йўл эканлиги ва бу каби фожиалар миллатни бир-бирига яқинлаштириши намоён бўлди.

Мен ўзим Андижон шаҳри фарзандиман. Ўша фожиали кунда Тошкентда — иш жойимда ўтириб, интернет орқали тарқатилаётган бир-биридан ёлғон ва бўҳтон хабарларни ўқир эканман, қалбимдан кечган туйғуларни фақат шундай аҳволга тушган одамгина ҳис қила олса керак. Она шаҳрим бошига тушган фожиани худди футбол бўйича жаҳон чемпионатидек **завқ** билан кузатишларини, ундан кейин бошланган ахборот хуружини кўриб, журналистика факультетида шаклланган Ғарб матбуоти ҳақидаги идеалларим парча-парча бўлиб кетди. Бу мен чиқарган иккинчи сабоқ бўлди.

Террорчи қўлидаги автомат билан Андижон шаҳридаги ҳарбий қисмга эндигина жойлашган ёш аскарга қаратиб ўқ узаётганда, Ватан ўғлони ана шу ўқдан жон бераётган ва нега айнан у ўз орзуларига эриша олмай ҳаётдан кўз юмиши кераклигини тушунмай қолганда, аскарнинг онаси ўғлининг жасадини уйга олиб келишган лаҳзаларда уларнинг хаёлидан нималар ўтганини тасаввур қилиб, учинчи сабоқни чиқардим: бутун дунё мамлакатларида ўлим жазосига мораторий жорий этилган тақдирда ҳам, террорчилар фақат ўлим жазосига мустаҳиқ.

Ҳамма нарсани ўз номи билан аташ керак. Ўз халқлари учун масъул бўлган давлат раҳбарларидан тортиб, оддий фуқароларгача — барча террор хавфини бутун оқибатлари билан англаб етиши шарт. Унга қарши кураш ёки масалан, демократия ўрнатиш сингари олий мақсадларга ўз манфаатини аралаштиришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Террорчиликка қарши кураш бошлангандаёқ йўл қўйилган бу хатони очиқ тан олиш ва кеч бўлса-да, уни ўнглаш лозим. Акс ҳолда, бундай хатолар кечирилмайди.

Ботиржон ҒОФУРОВ,
(«Халқ сўзи» газетаси, 2005 йил 19 июль).

Қонун ва ижро

АДОЛАТ ҲИМОЯСИ

Қонун устуворлигини таъминлаш, суд идоралари мавқеини мустаҳкамлашнинг зарур шартидир. Суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислоҳотларнинг амалга оширилиши натижасида мамлакатимизда фуқаролик ишларини кўриб чиқишнинг алоҳида, яхлит тизими шаклланди. Эндиликда фуқаролар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш изчил тус олди. Фуқаролик ишларини тез, малакали кўриб чиқиш учун қулай шароитлар яратилган.

Бироқ, судларда фуқаролик ишлари кўрилишида прокурор ваколатини таъминлаш соҳасидаги ишлар шуни кўрсатмоқдаки, айрим биринчи босқич судлар фаолиятида ҳамон ишнинг моҳиятини ойдинлаштирмаслик, ҳақиқий ҳолатлар тегишли қонунлар талаблари асосида аниқлаб чиқилишига юзаки ёндошув бир қатор қонунбузилиш ҳолатларини келтириб чиқармоқда. Натижада фуқаролар ўз ҳақ-ҳуқуқларини тиклаш учун қайта-қайта мурожаат қилишга мажбур бўлиб, ортиқча оворагарчиликлар содир бўлмоқда. Айни шу ўринда прокурор ваколатини таъминлаш мақсадида судларнинг қонунга зид бўлган қарорлари устидан протестлар келтириш жараёнининг аҳамияти ортиб бормоқда. Бу қонун устуворлигини таъминлаш, адолатни қарор топтиришда муҳим ўрин тутмоқда.

Жумладан, шу йилнинг беш ойи мобайнида фуқаролик ишлари бўйича судлар томонидан 7140 та фуқаролик иши кўрилди. Уларнинг 68,4 фоизида прокурор иштироки таъминланиб, қонунларга аниқ амал қилиниши кузатиб борилди.

Лекин ҳозиргина айтганимиздек, бундай иштирок таъминланмай қолган вазиятларда қонунларни четлаб ўтиш, фуқароларнинг ҳуқуқларини таъминламаслик фактлари юз бермоқда. Табиийки, бундай юзакичилик, бирёқламалик фуқароларнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётир.

Суд қарорларидан норозилик билдирилган ҳолатларда тарафларнинг шикоятлари, прокурорларнинг протестлари асосида фуқаролик ишлари апелляция, кассация ва назорат тартибида кўрилиб, қонунга зид қарорлар бекор қилинмоқда ёки ўзгартирилмоқда.

Вилоят прокуратурасининг судларда фуқаролик ишлари кўрилишида прокурор ваколатини таъминлаш бўлими беш ой давомида фуқаролардан фуқаролик ишлари бўйича суд қарорларидан норозилик билдирилган жами 125 та ариза ва шикоят олди. Шундан 50 та ариза бўлим томонидан бевосита ўрганилди. 9 та аризада кўрсатилган важлар тасдиқланди. Шу боис, суд қарорларига назорат тартибида протест келтирилиб, фуқароларнинг мурожаатлари қаноатлантирилди.

Жумладан, ўтган йилнинг октябрида фуқаролик ишлари бўйича Оҳангарон туманлараро суди уй-жой қонунчилигини нотўғри татбиқ этилишига йўл қўйди. Фуқаро Ю. Умаралиевни бошқа тураржой бермасдан кўчириш тўғрисида ҳал қилув қарорини қабул қилди. Албатта, бу норозилик билдириб, шикоят ёзилишига сабаб бўлди. Шу шикоят аризаси асосида фуқаролик иши ўрганилганда, даъвогар Х. Умаралиевнинг даъво талаблари асоссиз қаноатлантирилганлиги аниқланди. Ишни кўриб чиқиш чоғида суд томонидан уй-жой қонунчилиги нотўғри татбиқ этилган, бир фуқаронинг ҳуқуқи топталган. Ушбу суд қарорига вилоят прокуратураси томонидан келтирилган кассация протести фуқаролик иши бўйича Тошкент вилоят суди кассация инстанциясида 2005 йил 11 февраль куни кўриб чиқилди. Унинг ажиримига кўра, шикоят қаноатлантирилиб, иш юзасидан янги ҳал қилув қарори чиқарилди, даъвогар Х. Умаралиевнинг жавобгар Ю. Умаралиевни бошқа тураржой бермасдан кўчириш тўғрисидаги даъвоси рад этилди. Фуқаро Ю. Умаралиевнинг тураржойга бўлган ҳуқуқлари тикланди.

Ўз-ўзидан савол туғилади: «Бу ишни кўриб чиққан судя, наҳотки, уй-жой қонунчилигини билмаса?» Билади, лекин уни татбиқ этиш чоғида холис, ҳалол иш юрита олмайди. Томонлардан бирининг «раъйи» устун келиб қолади.

Бундан ташқари, вилоят прокуратураси шаҳар ва туман прокурорлари томонидан фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, уларга келтирилган зарарни ундириш мақсадида ҳам қатор ишлар амалга оширилди.

Яна бир жиҳат кишини ўйга толдиради. Бу фуқаролик ҳуқуқий воситаларидан фойдаланилган ҳолда келтирилган зарарни ундириш чораларига тааллуқли. Қисқа муддатда 1.310.861 минг сўм зарарни ундириш тўғрисида 1021 та даъво аризаси судларга юборилди. Шундан 744 та ариза кўриб чиқилиб, 600.971 минг сўмни ундириш тўғрисидаги даъволар қаноатлантирилди.

Меҳнат муносабатларида қонунбузилиш ҳолатлари кўпайиб бораётгани ҳам ташвишланарлидир. Бу асосан иш берувчиларнинг меҳнат қонунчилиги борасидаги ҳуқуқий саводсизлиги оқибатидан бошқа нарса эмас. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида шундай ҳолатлардаги зарарни ундириш юзасидан 261 та даъво аризаси олинди. Шундан 146 та даъво аризаси кўриб чиқилиб, 476.488 минг сўмни ундириш тўғрисида даъвогарларни қаноатлантирувчи қонуний қарор чиқарилди. Шу кунга қадар бу маблағларнинг 119.689 минг сўм қисми амалда ундирилди. Жумладан, Ангрен шаҳар прокурори томонидан «Субоқава» ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимларига 2005 йил январь-апрель ойлари учун 46 миллион 337 минг сўмлик иш ҳақи тўланмай келинаётганлиги аниқланиб, ишчи ва хизматчиларга иш ҳақини ундириш юзасидан судга даъво аризаси келтирилган.

Фуқароларнинг манфаатларини ҳимоялаш мақсадида 33 та 30 миллион 435 минг сўмлик даъво аризалари келтирилган бўлса, шунинг 24 таси 31243 минг сўмни ундириш тўғрисидаги вояга етмаганларнинг манфаатини кўзлаб келтирилган даъволардир. Ўртачирчиқ туман прокурори томонидан ўқув-тажриба хўжалиигида ишлаётган оналарга нафақа тайинлаш тўғрисидаги қонун талаблари ижроси ўрганилди. Хўжаликда маблағ бўлмаганлик сабабли болаларга нафақа тўланмаётганлиги аниқланди. Ўн уч онага 1 миллион 975 минг сўм нафақа пулларини ундириб бериш тўғрисидаги туман прокурорининг даъвоси фуқаролик ишлари бўйича Ўртачирчиқ туманлараро судининг 2005 йил 12 майдаги ҳал қилув қарорига кўра қаноатлантирилди.

Фуқароларнинг, корхона, муассаса ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларининг ҳимоясини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, прокурор иштирокининг самарадорлиги ва таъсирчанлигини ошириш масалалари доимий равишда кўриб борилмоқда. Зеро, бу турмушда қонун устуворлигини таъминлашнинг зарур шартидир.

Раҳима ҚУРБОНҚУЛОВА,
вилоят прокуратурасининг бўлим бошлиғи, адлия маслаҳатчиси.
Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport

ЁШ КАРАТЭЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

Халқимизнинг энг севимли ва ардоқли байрами — Мустақиллик айёмининг 14 йиллигига бағишлаб турли тадбирлар ҳамда маросимлар ўтказиш яхши анъанага айланган. Айниқса, мазкур сана арафасида кўплаб спорт мусобақалари ва беллашувлари ташкил этилмоқда.

Тошкент туманидаги 8-умумтаълим мактабининг ёруғ ва шинам спорт залларида бўлиб ўтган каратэ бўйича ҳудудий биринчилик баҳслари ҳам айнан Мустақилликнинг 14 йиллигига бағишланди. Унда 7-17 ёшдаги болалар ва ўсмирлар ғолиблик учун ўзаро куч синашишди.

Қизғин ва муросасиз кечган мусобақа якунига кўра Камолиддин Маҳкамбоев, Ҳусан Исматов, Дилшод Юсупов, Ҳожиакбар Ҳалилов, Ёқубжон Усмонов каби каратэчилар ўз йўналишларида ғолибликни қўлга киритдилар. Ака-ука Нодиржон ва Комилжон Собирбековлар ҳам ўз иқтидорларини намойиш этган бўлсалар, Азиза Олимжонова ушбу спорт турининг қизлар орасида ҳам оммалашиб бораётганини амалда исботлади. Уларнинг барчаси «туман чемпиони» унвонига эга бўлишди.

Мусобақа якунида ғолиб ва совриндорларни тақдирлаш маросими ўтказилиб, унда Болалар спортини ривожлантириш, «Соғлом авлод учун», «Маҳалла» хайрия жамғармалари, туман ҳокимлиги ва бошқа ҳомий ташкилотлар томонидан тақдим этилган эсдалик совғалари ўз эгаларига топширилди.

ҒОЛИБГА РЕСПУБЛИКА ЙЎЛЛАНМАСИ

Янгийўл туманидаги «Халқобод» марказий ўйингоҳида «Футболимиз келажаги» турнирининг 13-14 ёшли жамоалар ўртасидаги вилоят финал учрашувлари бўлиб ўтди.

Унда саралаш ўйинларида муваффақиятли қатнашган Чиноз туманининг «Афғон», Қибрай туманининг «Ёшлик», Оққўрғон туманининг «Дўстлик» ҳамда Оҳангарон шаҳрининг «Адолат» маҳалласи жамоалари майдонга тушдилар.

Ўйинлар натижасига кўра, Оққўрғон туманининг «Дўстлик» маҳалласидан ташриф буюрган ёш чарм тўп усталари ғолибликни қўлга киритиб, 25 июль-1 август кунлари Жиззах шаҳрида бўлиб ўтадиган турнирнинг республика финал баҳсларига йўлланма олишди.

— Мазкур мусобақалар болаларнинг ёзги таътилларини кўнгилдагидек ташкил этиш, уларни соғлом турмуш тарзига одатлантириш борасида ижобий ўзгаришларга эришиш имконини беряпти, — дейди «Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят бўлимининг спорт ишлари бўйича мутахассиси Дилшод Исматуллаев. — Турнирда қатнашган ёшларнинг аксарияти келажакда моҳир футболчи бўлиб етишишни ҳам орзу қилишяпти. Улар бугун ана шу ниятлари сари илк қадамларни ташлаганликларига шубҳа йўқ.

Шерзод ШУҲРАТОВ.

Ёз — ўтмоқда соз

«КОИНОТ»ДАГИ АЖИБ ДАМЛАР

Ангреннинг тоғли, баҳаво ва сўлим масканидаги «Коинот» болалар оромгоҳида жорий мавсумда 900 дан зиёд ўқувчининг дам олиши режалаштирилган. Шунга яраша бу ерда барча шарт-шароитлар аввалдан ҳозирланди.

Республика энергетика, ёқилғи ва кимё саноати тизимида фаолият кўрсатаётган «Ўзбеккўмир» очиқ акциядорлик бирлашмаси томонидан оромгоҳда мавсумолди таъмирлаш ишлари сифатли амалга оширилди. Болаларнинг таътилни ўтказишлари учун зарур шароитлар муҳайё қилинди. Хусусан, уларнинг саломатликларини назорат қилиш учун тиббий бўлим фаолияти йўлга қўйилди. Зарур дори-дармонлар ва бошқа анжомлар тахт қилинди. Кутубхона турли қизиқарли ижтимоий-сиёсий ва бадиий адабиётлар билан бойитилди. Дам олувчиларни вақтида ва сифатли нонушта ҳамда иссиқ овқат билан таъминлаш учун ҳам зарурий чоралар кўрилди.

— Айни пайтда ушбу оромгоҳда вилоят болаларидан ташқари Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистондан келган ўқувчилар ҳам ҳордиқ чиқариб, саломатликларини мустаҳкамлаяптилар, — дейди «Ўзбеккўмир» ОАЖ бирлашган касаба қўмитаси раиси Абдуносир Қаюмов. — Бундан ташқари бирлашма оталиғида бўлган Ангрендаги 34-меҳрибонлик уйининг 52 нафар ўқувчиси ҳам ёзги таътилни шу оромгоҳда ўтказади.

— Бу ерда ўқувчиларнинг мириқиб дам олишлари, жумладан, турли тўгаракларда машғулотлар билан шуғулланишлари, кўрик-танловларда иштирок этишлари учун махсус дастур ишлаб чиқилган, — дейди оромгоҳ директори Елена Серова. — Мавсумда ушбу дастур асосида жуда кўп фойдали ва қизиқарли тадбирлар ўтказилаяпти. Айниқса, «Нептун куни», «Кичик олимпия ўйинлари», «Янги йилнинг кўҳна эртаклари», «Коинот» гўзали» каби мусобақалар, ўйинлар ва қизиқарли кечалар ўқувчиларнинг тасаввур ва билимларини бойитишда аҳамият касб этмоқда.

Сўнгги ҳафта ичида бу ерда «Ёш юлдузлар» фестивали, шунингдек, «Кичик олимпия ўйинлари»нинг навбатдаги босқичлари бўлиб ўтди. Уларда фаол иштирок этган болаларга ҳомийларнинг эсдалик совғалари ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

Мунаввара ИСОҚУЛОВА.

СУРАТДА: оромгоҳ ҳаётидан лавҳа.

● Шундан кейин

ҲОЗИРЧА РЕЖА

Hewlett-Packard компанияси ходимларининг анчасини бўшатиш тараддудида.

Айнан шу йўл билан компания 15 мингга яқин ишчи ўрнини қисқартиришни мўлжалламоқда. Бу эса фирма менежментининг ҳисоб-китобларига кўра, бир миллиард долларга яқин йиллик ортиқча сарф-харажатлар маблағини тежаб қолиш имконини беради. Кадрлар тизимини қайта тузиб чиқиш муддатларининг бошланишини компания яқин орада эълон қилиши кутиляпти.

ЎЗИ ДОНО БЕМОРЛАР

Россияда хасталикнинг олдини олиш мақсадида шифокорга мурожаат қилувчилар жуда кам экан. «Умр сифати» («Качество жизни») жамғармаси дастур директори Лидия Дергачеванинг таъкидлашича, москваликларнинг фақат саккиз фоизигина ҳар эҳтимолга қарши тиббиёт ходимларига учрашади. Лекин, малакали мутахассислар тавсия бермаган ҳолда, ўз билганича дори-дармон харид этиб, истеъмол қилиш борасидаги кўрсаткичлар анча юқорилиги ҳам тан олинган.

У ЛЕГИОНЕР ЭМАС

Россиядаги Марказий армия спорт клуби баскетболчиси, 28 ёшли америкалик ҳимоячи Жон-Роберт Холден Россия терма жамоаси таркибидан ўрин олади.

У Сербия ва Черногорияда 16 дан 25 сентябргача ўтадиган Европа чемпионатида миллий терма аъзоси сифатида иштирок этишга рози бўлди. Холден 2003 йилда МАСК раҳбарияти ташаббуси билан, легионерлар салмоғини ошириб юбормаслик мақсадида, Россия фуқаролигини қабул қилганди.

БАРИ НАЗАРДА ТУТИЛГАН

АҚШнинг ҳозир тирик собиқ президентлари орасида фақат Билл Клинтон ўзининг дафн маросими билан боғлиқ батафсил режани тегишли хизмат идораларига топширмаган.

Ундан фарқли ҳолда 92 ёшли Жеральд Форд, 81 ёшли Жорж Буш (каттаси) ва 80 ёшли Жимми Картер барча икир-чикирларигача назарда тутилган сценарийларни ушбу хизмат вакилларига тақдим этганлар.

Бугуннинг гапи

ҚИШЛОҚДА ЎЗГАРИШЛАР КЎП...

Қишлоқ одамларининг иши — асосан деҳқончилик. Бу билан улар юз йиллар давомида шуғулланиб келишган, албатта. Лекин бугун ишга муносабат тамоман бошқача, қарашлар бошқача. Келинг, яхшиси, деҳқонлар ҳаётидан ёзилган қуйидаги лавҳаларни ўқиб кўрингда, ўзингиз хулоса қилинг.

ПАРКДА ДЎКОН ОЧИЛДИ

Ҳозир ким дўкон қурса одамлар кўзи тушадиган ёки бурилиш жойга қуришни орзу қилади. Чунки, шунда савдо яхши бўлади, тушум кўпаяди. Лекин ширкат хўжалигининг трактор паркида техника эҳтиёт қисмлари билан савдо қиладиган дўкон очилганини эшитганмисиз?

Ўртачирчиқ туманидаги Охунбобоев номли ширкат хўжалигида ташкил этилган бу дўкон Россиянинг 4 та, Ўзбекистоннинг эса ўнлаб заводлари билан ҳамкорлик қилади. Дўконда қишлоқ хўжалигида ишлатилаётган тракторларнинг ҳамма эҳтиёт ҳисмлари бор. У билан пул ўтказиш йўли билан ҳам, нақд пул билан ҳам муомала қилиш мумкин, хуллас, ишингиз битади.

Яхши ишнинг қаноти бор дейишади. Дўконнинг довруғи тўрт тарафга ёйилди. Деҳқон энди сарсон кезмайди. Керагини дўкондан кириб олаверади.

«СОТКА»СИ БОР МЕХАНИЗАТОР

«Дўстлик» фермер хўжаликлари уюшмаси механизатори Алишер Турғунбоев далада ишлаётганидами, уйдами ёки шийпонда дам олаётгандами, хуллас қаерда бўлмасин, «сотка»сини ёнидан қўймайди. Унинг бу қўл телефонини нимага ишлатишини қизиқиб сўрадим.

— Далада ишлаётганимда тракторим бузилиб қолди дейлик, дарров раис бувага телефон қиламан. Ёки далада бирон камчилик сезсам, у кишини огоҳлантираман. Бундан ташқари ҳали ёшман, уйланмаганман, телефон қилиб турадиганлар бор-да, ака, — деди у кулиб.

У менга миниб юрган чопиқ тракторини кўрсатди, радио ўрнатилган, кабина ичи салқин, ёнида «сотка». Раиснинг айтишича, бу йигит далада юқори унум билан ишлаётган илғор механизаторлардан бири экан. Шароит шундай бўлгач, ишлайди-да. Мен эса 40-50-йилларда темир ғилдиракли «универсал» тракторини минган отамни эсладим...

ОЛТИН ЗАНГЛАМАС

Менга бир хўжалик паркида 1970 йилда ишлаб чиқарилган тракторни кўрсатишди. 35 йил давомида уни бор-йўғи 3 нафар механизатор минган экан. Ҳозир ҳам жуда яхши ҳолатда бўлиб, ҳамон пахта далаларида ишлар экан. Техника асл деҳқоннинг қўлига тушса занглабмас экан-да. Ҳолбуки, темир олтин эмас...

ОМАДЛИ ОЛТИ АКА-УКА

«Қорасув» ширкат хўжалигида Неъматиллаевлар сулоласини ҳамма билади. Оиланинг каттаси Холдор Неъматиллаев бир вақтлар энг илғор механизатор бўлган. Ҳозир катта оилавий пудрат бошлиғи. Укалари, ўғиллари, невералари трактор рулини тутган. Хўжаликда бирон тадбир сабаб ака-укаларнинг бирига совға топширишмоқчи бўлсалар, раҳбарлар бироз қийналишади. Чунки, ака-укаларнинг ичида ёмон ишлайдигани йўқ.

Яқинда уларнинг барчасига совғалар беришди. Улар эса устозлари Холдор аканинг олдига бориб, унинг дуосини олишди. Дуода гап кўп, совғанинг каттаси ҳам шу!

КОСТЮМ-ШИМЛИ БЎЛИШДИ

Алиқул хўжаликда механизатор бўлиб ишлайди, Ўролбой эса сувчи. Туман ҳокими бу икки ака-укага самарали ишлари учун кўпчиликнинг олдида костюм-шим кийгазди. Ҳар иккаласи бундан хурсанд бўлиб, шундай дейишди:

— Бундай эътиборни шўро даврида елкаси офтобда қорайган отамиз ҳам кўрмаган. Ўзбекистон учун кечаю кундуз ишламасак уят бўлади.

Юртда фидойилар мана шундай шаклланади, фидойилар шундай етишиб чиқади. Ахир, ҳар қандай ниҳол ҳам эътибор туфайли қуёшга интилади. Деҳқонга эътибор эса юртни бой қилади.

СУВЧИ ҲАЖГА БОРАДИ

«Истиқбол» ширкат хўжалигида сувчиларнинг шу кундаги долзарб вазифалари ҳақида гап кетар экан, уларга, аввало, шароит яратиб бериш зарурлиги хусусида сўз очилди. Сувчиларга шу ернинг ўзидаёқ кийим-бош, этик, ҳатто, чўнтак фонаригача тарқатилди. Иш ҳақларига қўшимча пуллар белгиланди, иссиқ овқатлари тайин қилинди. Энг қизиғи, мавсум давомида яхши ишлаган ва юқори ҳосил олган пудратчиларнинг сувчилари ичидан биттаси танланиб, Ҳажга юбориладиган бўлди. Ҳамма харажатларни ўз зиммасига олган хўжаликда мусобақа шартлари ҳам ишлаб чиқилди. Шу нарса аниқки, бу хўжаликдаги сувчилардан бири, албатта, Ҳажга боради.

ФЕРМЕР БУГУН БОЙ БЎЛДИ

Абдурашид аканинг асли касби ҳайдовчи бўлган. Бундан беш-олти йил илгари фермерликка қўл уриб, деҳқончилик фаолиятини бошлаганда кўплар «қайдам-ов» деб қўйганлари ҳам рост. Лекин меҳнат ишлаганга йўлни каттароқ очаверар экан. У аста-аста бақувват фермер хўжаликларидан бирига айланди. Баъзи бир фермерларга ўхшаб дарров «Нексия» автомашинаси сотиб олмади. Тушган фойдасига янги чопиқ тракторлари ҳамда эҳтиёт қисмларини сотиб олди.

— Аввал, давлат олдидаги ишимизни қотириб қўяйлик, кейин ўзимизни ўйлаймиз, — деди у сўраганларга.

Ҳозир фермерлар кўп, лекин ақллиси «Турон» фермер хўжалиги раиси Абдурашид Маҳкамовга ўхшаган бўлади.

* * *

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотлар қизғин давом этаётган шу кунларда деҳқонлар ҳаётидаги бундай ўзгаришлар шубҳасиз мустақиллик мевасидир. Юртимизда тинчлик ва осойишталик барқарор бўлса, яратувчан меҳнат ҳам, унинг тагидаги роҳат ҳам янги-янги қирралари билан намоён бўлаверади.

Ҳамид НОРҚУЛОВ.

«ҚУТЛУҒ ЁШ» ТАДБИРИ

Тақдир ёзуғими, қисмат битигими, Саид қишлоғилик Анор момонинг кечмиши оғир бўлди. Дунёдан фарзандсиз ўтди. Боз устига умр йўлдоши ҳам оламдан кўз юмиб, бирорта ҳам қариндош-уруғи бўлмаган момо яккаю-ёлғиз қолди.

Лекин қишлоқ аҳли момони ёлғизлатиб қўймади. Бири фарзанд, бири набира бўлиб ҳолидан хабар олишди.

Қишлоқдошлар маслаҳатлашиб, момонинг табаррук 75 ёшини нишонлашга қарор қилдилар.

Қишлоқ келинлари ҳовлисини саранжом-саришта қилиб, янги таъмирланган уйларини безатдилар. Катта тўйга айланиб кетган «қутлуғ ёш» тадбирида қишлоқнинг ҳаваскор хонандалари хизматда бўлдилар.

— Мен ҳеч қачон ўзимни ёлғиз ҳис қилган эмасман, — дейди момо кўзларига ёш олиб. — Шу қишлоқдошларимнинг барчасини ўз фарзандларим, қариндошларим деб биламан. Уйимдан одам аримайди. Қўшниларим доимо иссиқ-совуғимдан хабар олиб туришади. Тўю-маъракаларнинг тўрига ўтказишади. Яқинда ҳовли-жойлари торлик қилаётган қўш келинли қўшнимнинг ўғли билан келинини ҳовлимга кўчириб келдим. Мана, бағрим янаям тўлиб қолди.

Меҳр-оқибат тафтидан нурафшон қалбдан чиқаётган миннатдорчилик сўзларини тинглар эканмиз, кўнглимиз тоғдек кўтарилиб, бор бўлсин меҳр-оқибат, дегимиз келади.

Б. САТТОРОВА,
Пскент тумани.

Менга ҳам тўн тикишни ўргатинг.
Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ сурат-лавҳаси.

Бизга ёзадилар

ШУКРОНА

Ҳеч эсимдан чиқмайди. Болалигимда қўшни аёллар «Нечта дадангг бор, нечта бувинг бор, аданг ва ойинггчи?» дея савол беришар эди. Мен «Тўртта дадам, тўртта бувим, иккита адам ва иккита ойим бор» деб қанд-қурс ё бирор ширинликка эга бўлардим.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Мен икки ёшлик эканлигимда ота-онам тақдир тақозоси билан ажрашиб кетишган, кейинчалик отам уйланиб, онам иккинчи бор бошқа одамга турмушга чиқиб, қўшни аёллар айтганидек, буваю буви, отаю онага бой бола бўлган эканман. Ҳар икки хонадоннинг эркаси бўлиб ўсиб, онамникида уч, отамникида икки укалик бўлганман. Узр, Баҳринисо деган опам ҳам бўлиб, у иккинчи отамнинг етимчаси эди.

Орадан неча ўн йиллар ўтиб, азим толу тераклар кесилиб кетиб, биз оға-инилар бир ота-онанинг фарзандларидек аҳил-иноқ, яхши-ёмон кунларни бошдан кечириб, пиру бадавлат бўлиб яшаяпмиз.

Менга бутунлай бегона бўлган опагинам бу дунёни эрта тарк этди. Опам раҳматлидан ёдгорлик бўлиб 11 ойлик қизалоқ қолганди. Ҳозирда шу қизалоқ беш фарзанднинг онаси, уч келин бағрида, олти набираси хизматда. Тўрткўз тугал бўлиб ўтирибди.

Буни қарангки, уч ўғил, бир қиз сиҳат-саломат, бешинчи фарзанд — кенжа ўғил эса ногирон, ҳозирда 13-14 ёшда бўлишига қарамай, ўтиролмайди. Ақлан ҳийла теран бола тилга кирмаган, гапира олмайди.

Акаларию ёлғиз опасининг меҳрибонлигини қалбдан туяди, уларни яхши кўради.

Қибрай тумани Меҳрибонлик ва Соғлом авлод жамғармалари бу ўғлонни эсдан чиқармай, катта ғамхўрлик қилишади. Уларнинг кўмагида «АЙСИБИ» Корея маркази болага яқиндан ёрдам бериб, керакли муолажаларни қилиб турадилар. Ҳаёт қанчалик ширин кечмасин, бу ҳол онага ўз таъсирини ўтказмай қўймади. У ҳам оғир жарроҳлик муолажасини бошдан кечириб, иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолди. Кишининг боши — тегирмон тоши, дея бежиз айтилмаган экан-да.

Ота-она болам деб, эзгу тилаклар билан уларнинг комил инсон бўлиб етишишларида қанчадан-қанча заҳматларни чекиб, яхши кунларни кутиб, ёруғликка интилиб ўтар экан.

Қизлари Наргиза Шукуралиева оилада биринчи кўмакчи. У Қибрай туманидаги Энергетика касб-ҳунар коллежининг тикувчилик гуруҳида таҳсил кўрди. Унинг муваффақиятлари ногирон онажонисининг саломат юришида жуда муҳим.

Жаҳонгир АБУБАКИРОВ.

Янгийўл туманидаги 53-мактаб томонидан 2005 йил 20 июнда Шерматов Сарвар Бахтиёрович номига берилган 1586736 рақамли 9-синфни тугатганлиги ҳақидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент архитектура-қурилиш институти томонидан 2001 йилда Мирзакасимов Фарход Шофурович номига берилган В 034402 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

1993 йил 19 мартда Таджиева Азада Хакимовна номига берилган 09-01/5057 рақамли хонадонга эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи давлат ордери йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Хусусий тадбиркор «Алиев Равшан Маратович» номига берилган думалоқ муҳр ҳамда 2004 йилда берилган 1001575 рақамли турғун савдо шоҳобчада чакана савдони амалга ошириш ҳуқуқини берувчи патент ва ишончнома дафтарчаси йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Қилмиш-қидирмиш

ДЕРАЗАДАН ТУШГАН «МЕҲМОН»

Бекободлик уй бекаси Феруза Бердиева шаҳар ички ишлар бўлимига ариза билан мурожаат қилиб, 12-даҳадаги кўп қаватли уйига дераза орқали номаълум шахс кириб, умумий нархи тахминан 2,5 миллион сўм бўлган уй-рўзғор буюмларини ўғирлаб кетганлигини маълум қилди. Тезкор чора-тадбирлар натижасида бу жиноятга уй бекасининг укаси Зоир Бердиев қўл урганлиги маълум бўлди.

Юқоричирчиқ туманидаги дала ҳовлисига келган сирғалилик Юрий Синдаев ҳаммаёқнинг бетартиблиги ва хона ичи титкиланганлигини кўрди-ю, воқеадан туман ички ишлар бўлими ходимларини хабардор қилди. Воқеа жойини синчковлик билан кўздан кечирган ички ишлар ходимлари номаълум шахс хонага деразадан кирганлигига амин бўлишди. Тезкор ҳаракатлар натижасида мазкур жиноятни «Туркистон» ширкат хўжалигида яшовчи Ж. Асилбек ва Наврўз қишлоқ фуқаролар йиғинида яшовчи Ў. Баҳодирлар содир этганликлари аниқланиб, улар ушланди. Ҳозирда ушбу ҳолатлар бўйича тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шерали АНВАРОВ,
вилоят Ички ишлар бошқармаси матбуот маркази катта инспектори.

ЖИНОЯТ БЕИЗ ҚОЛМАЙДИ

Тун нималарга гувоҳ бўлмайди дейсиз. Ярим кечаси қибрайлик уй бекаси Феруза Сайдалиеванинг хонадонида содир бўлган ўғирлик ҳам беиз қолмади.

Номаълум шахс ҳовлига кирганида уни ҳеч ким сезмади. Бундан фойдаланган қаллоб зудлик билан ишга киришиб кетди. «ВАЗ-21099» русумли автоуловнинг эшигини бир амаллаб очди. Ундан юз минг сўм қимматига эга бўлган «SONI» магнитофонини «шилиб» кетди.

Тезкор олиб борилган чора-тадбирлар натижасида бу жиноятни Ўнқўрғон қишлоғида яшовчи ҳеч қаерда ишламайдиган Абдулазиз Жалилов содир этганлиги аниқланди. Ундан ашёвий далиллар олинди. Ушбу ўйламай қилинган қинғир иш Абдулазизга катта ташвиш келтиргани аниқ.

Саид ҲАСАНОВ.

Зангиота туманидаги «BAXROM-AVAZ» хусусий корхонаси (ОКОНХ 21120)
ТУГАТИЛАДИ.
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида 90-33-73 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Чиноз туманидаги «Chinoz PISH» масъулияти чекланган жамияти
ТУГАТИЛАДИ.
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой давомида қабул қилинади.

В газете «Тошкент ҳақиқати» от 16 июля 2005 года в объявлении ОАО «Toshtemiryo`lloyiha» следует читать пункт срок исполнения обязательств эмитента перед владельцами бумаг — 14.07.2005 г.

ЧПКФ «Колос-Чирчик» преобразуется в ООО «Колос-Чирчик». Претензии принимаются в течение 1 месяца по телефону 337-49-00.

ООО «Коммунал тех-сервис» сообщает о намерении преобрести простые и именные безналичные акции ОАО «МЕХМОСТ» (Адрес: Промзона Сергели) в количестве 13768 шт., что составляет 25 % уставного фонда эмитента акций.

ТСЖ «Ma'rifat communal» сливается с ТСЖ «Evgeniya communal». Правопреемником является «Evgeniya communal».

Утерянный гос. ордер № 015-03/148 право собственности на квартиру, выданный 10.04.1997 г. Иноятовой Алиме Назымовне,
СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи Убайдулла АБДУШОҲИДОВ

Телефонлар: Хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48. Эълонлар: 133-58-85, 136-53-54.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Тошкент вилояти ҳокимлиги ҳузуридаги Матбуот ва ахборот бошқармасида 03-001 рақами билан рўйхатга олинган.

Газета «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

● Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади. Буюртма Г-645. Адади 2572. Ҳажми - 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Умид УБАЙДУЛЛО.

Ⓣ белгили материаллар - реклама материаллари. "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи - 205. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.30. 1 2 3 4 5 6